

КОМИСИЯ ЗА ФИНАНСОВ НАДЗОР

1000 София, пл. Св. Неделя № 6
тел. 94 04 650; 94 04 651; факс 980 26 47
Телефонна централа: 94 04 999

ISSN1311-4395
web-site: www.fsc.bg
e-mail: bg_fsc@fsc.bg

Б Ю Л Е Т И Н

брой 9/2003

РЕДАКЦИОНЕН СЪВЕТ

Димана Ранкова
Румен Гълъбинов
Бисер Петков
Нина Колчакова
Росица Евтимова

Отговорен редактор
Дора Каменова

Печат
Академично издателство „Марин Дринов“

С Ъ Д Ъ Р Ж А Н И Е

КАПИТАЛОВ ПАЗАР

ЕВГЕНИЙ ЖИШЕВ, д-р по право

ОТНОСНО

НЯКОИ АСПЕКТИ НА ПРАВНИЯ РЕЖИМ

НА ДРУЖЕСТВАТА

СЪС СПЕЦИАЛНА ИНВЕСТИЦИОННА ЦЕЛ 3

МАНЮ МОРАВЕНОВ

ДИРЕКТОРИТЕ

ЗА ВРЪЗКИ С ИНВЕСТИТОРИТЕ

И ТЯХНАТА РОЛЯ

ПРИ РАЗРАБОТВАНЕТО НА ПРОГРАМИ

ЗА КОРПОРАТИВНО УПРАВЛЕНИЕ 10

ДЕЙНОСТТА

НА КОМИСИЯТА ЗА ФИНАНСОВ НАДЗОР

ПРЕЗ СЕПТЕМВРИ 2003 ГОДИНА

I. РЕШЕНИЯ

НА КОМИСИЯТА

ЗА ФИНАНСОВ НАДЗОР 27

II. ИНДИВИДУАЛНИ

АДМИНИСТРАТИВНИ АКТОВЕ

НА ЗАМЕСТНИК-ПРЕДСЕДАТЕЛИТЕ

НА КОМИСИЯТА ЗА ФИНАНСОВ НАДЗОР 15

III. ВПИСАНИ ПРОМЕНИ В РЕГИСТРИТЕ

НА КОМИСИЯТА ЗА ФИНАНСОВ НАДЗОР 16

IV. УВЕДОМЛЕНИЯ ПО ЧЛ. 145 ЗППЦК 19

УКАЗАНИЯ

ОТНОСНО РЕГЛАМЕНТИРАНЕ

ДЕЙНОСТТА НА УПРАВЛЕНИЕ „ЗАСТРАХОВАТЕЛЕН НАДЗОР“ 44

УКАЗАНИЯ

ПО ПРИЛОЖЕНИЕТО НА ЧЛ. 139, АЛ. 1, Т. 2 И ЧЛ. 142, АЛ. 1, Т. 2

ОТ КОДЕКСА ЗА СОЦИАЛНО ОСИГУРЯВАНЕ

И ПО ПРИЛОЖЕНИЕТО НА ЧЛ. 243, АЛ. 1

ОТ КОДЕКСА ЗА СОЦИАЛНО ОСИГУРЯВАНЕ 38

КАПИТАЛОВ ПАЗАР

ЕВГЕНИЙ ЖИШЕВ, д-р по право
директор „Инвестиционни
и управляващи дружества“
в Комисията за финансов надзор

ОТНОСНО НЯКОИ АСПЕКТИ НА ПРАВНИЯ РЕЖИМ НА ДРУЖЕСТВАТА СЪС СПЕЦИАЛНА ИНВЕСТИЦИОННА ЦЕЛ

ПРАВНА ХАРАКТЕРИСТИКА И СПЕЦИФИКА НА ДРУЖЕСТВАТА СЪС СПЕЦИАЛНА ИНВЕСТИЦИОННА ЦЕЛ

По своята същност дружествата със специална инвестиционна цел (ДСИЦ), уредени с новия Закон за дружествата със специална инвестиционна цел (ЗДСИЦ) (ДВ, бр. 46 от 2003 г.), са вид схеми за колективно инвестиране в недвижими имоти или вземания, които набират парични средства чрез издаване на ценни книжа. Доколкото правноорганизационната им форма е на акционерни дружества, и ДСИЦ, по силата на закона, са задължени да увеличат капитала си със същия клас акции, като записаните на учредителното събрание, което става чрез публична емисия права (чл. 5, ал. 3 и чл. 13 ЗДСИЦ), спрямо тези дружества ще се прилага режимът на публични дружества по глава VIII от Закона за публичното предлагане на ценни книжа (ЗППЦК). Макар в ЗДСИЦ да има множество заемки от разпоредбите в глави от XIII до XVII на дял IV от ЗППЦК, спрямо ДСИЦ не се прилага режимът по дял IV от ЗППЦК, отнасящ се до инвестиционните дружества (ИД), поради което основна характеристика на ДСИЦ от гледна точка на законодателството относно публичното предлагане на ценни книжа ще бъде на **емитенти и публични дружества**. Към настоящия момент те ще бъдат вписвани единствено в регистъра за публичните дружества и други емитенти на ценни книжа по чл. 30, ал. 1, т. 3 от Закона за Комисията за финансов надзор (ЗКФН), доколкото регистърът за ИД по чл. 30, ал. 1, т. 4 ЗКФН в структурно отношение не може да бъде приспособен да отрази спецификата на ДСИЦ.

Разбира се, могат да се търсят много паралели и са налице редица аргументи в полза на разбирането, че ДСИЦ са колективни инвестиционни схеми, сходни на инвестиционните дружества. В развитите в капиталово отношение държави обикновено наименованието на този тип дружества отразява това сходство - те обикновено се

обозначават като инвестиционни фондове, инвестиращи в недвижими имоти (в САЩ - инвестиционни тръстове, инвестиращи в недвижими имоти, т. нар. Real Estate Investment Trusts, или REITs). В ЗДСИЦ са налице преки заеми от уредбата на ИД по дял IV от ЗППЦК (например чл. 9, 11, 13, 16, 21, ал. 1 ЗДСИЦ). ДСИЦ, също като ИД, подлежат на лицензионен режим (за разлика от обикновените публични дружества). Средствата им се съхраняват в банки депозитари (чл. 9, ал. 4 ЗДСИЦ дори пряко препраща към чл. 173 ЗППЦК, уреждащ отношенията между ИД и неговата банка депозитар), а отношенията им с обслужващите ги дружества наподобяват на отношенията, възникващи между ИД и неговото управляващо дружество (УД). ДСИЦ ще могат да формират и съответно структурирани портфейли от ценни книжа, макар и с по-ограничен състав и диверсификация, което би могло да послужи като основание те да бъдат определени като институционални инвеститори по смисъла на § 1, т. 1, буква „в“ от Допълнителните разпоредби на ЗППЦК. При съществуващото законодателно решение в ЗППЦК (чл. 202, ал. 1, изречение 2 във връзка с §1, т. 1, буква „в“ от ДР на ЗППЦК) това предполага възможността ДСИЦ да предоставят портфейла си от ценни книжа за управление от страна на управляващо дружество. Самата легална дефиниция на ДСИЦ по чл. 3, ал. 1 ЗДСИЦ е конструирана по подобие на чл. 164, ал. 1 ЗППЦК, като **основната разлика е само в обектите на инвестиране** - ценни книжа при ИД, недвижими имоти и вземания при ДСИЦ.

При такова сходство на правните режими естествено би било да се постави въпросът, дали е било възможно дял IV от ЗППЦК да бъде съответно изменен и допълнен, за да приспособи уредбата, приложима към ИД, към тази, която се прилага за ДСИЦ.

В ЗППЦК по принцип е уредена възможността инвестиционните дружества от затворен тип да **инвестират в недвижими имоти** (чл. 201, ал. 1 във връзка с чл. 195, ал. 1, т. 5). Тези инвестиции обаче са ограничени по своето предназначение и размер. ИД от затворен тип може да инвестира в недвижими имоти, доколкото същите са необходими за прякото извършване на дейността на дружеството и размерът на този тип инвестиции не може да надхвърля 5 на сто от активите му. За ИД от отворен тип не е предвидена подобна възможност, доколкото законодателят е преценил, че предвид изискванията за финансова стабилност на този тип дружества техният портфейл трябва да бъде максимално ликвиден. В европейските регулации относно колективните схеми за инвестиране в прехвърляеми ценни книжа (Директива 85/611/ЕЕС, изменена и допълнена с Директива 88/220/ЕЕС, Директива 95/26/ЕС, Директива 2000/64/ЕС, Директива 2001/107/ЕС и Директива 2001/108/ЕС) е предвидена възможност този тип институционални инвеститори (аналог на които съгласно българското законодателство са ИД от отворен тип) да инвестират в недвижими имоти, но само доколкото са необходими за прякото осъществяване на тяхната дейност. В този смисъл българският законодател е въвел режим, който е по-ограничителен в сравнение с разпоредбите на Директива 85/611/ЕЕС, но самата Директива допуска държавите членки да въведат по-рестриктивен национален режим при регулирането на колективните схеми за инвестиране в ценни книжа от отворен тип.

Следователно съгласно българското законодателство възможността ИД да инвестират в недвижими имоти е **максимално ограничена**. Поради тази причина и специфичният предмет на дейност на ИД, уреден в чл. 164, ал. 1 ЗППЦК, предопределящи същността им на институционални инвеститори, които инвестират изключително в ценни книжа и парични инструменти, режимът на ИД съгласно ЗППЦК не е пряко приложим и подходящ за регулирането на инвестиционните фондове, инвестиращи в недвижими имоти, които в нашето законодателство са получили наименованието ДСИЦ. Българският законодател е използвал дял IV ЗППЦК като **частичен модел** при разработването на специален закон за този тип колективни инвестиционни схеми. Такъв подход бе използван в миналото при разработването на регулациите, приложими към приватизационните фондове (ПФ). Макар те да представляваха особен вид инвестиционни дружества, законодателят прецени, че тяхната специфика изисква приемането на отделен закон, като бе използвана техниката на препращане към текстовете на ЗЦКФБИД (отм.), регламентиращи публичното предлагане на акциите на ПФ и контрола върху дейността им. Подходът ДСИЦ да бъдат уредени в специален закон **отразява спецификата на този тип дружества**, които формират много по-нисколиквиден портфейл от активи, с ограничена или почти несъществуваща възможност за обратно изкупуване на акциите им предвид тази ниска ликвидност и които притежават

редица допълнителни възможности за финансиране на дейността си извън публичното набиране на парични средства чрез емисии от акции. Съществено отклонение от съществуващата законодателна практика, приложима към повечето институционални инвеститори, които са на лицензионен режим, е уредбата, залегнала в чл. 5, ал. 1 и 4 и чл. 11, ал. 1 ЗДСИЦ, която дерогира общата разпоредба на чл. 174, ал. 3 от Търговския закон (ТЗ) - ДСИЦ първо се вписват в търговския регистър и едва след това подават заявление за издаване на разрешение за извършване на дейност от Комисията за финансов надзор. Специфични и приложими само за този тип институционални инвеститори са и изискванията за предварителна оценка на недвижимите имоти и вземания, обект на придобивни сделки, както и изискванията относно оценителите по чл. 19 ЗДСИЦ, които допълват системата от мерки за избягване на конфликти на интереси, последователно въвеждани в новото ни законодателство, регулиращо набирането на парични средства от широката публика и тяхното управление. Приемането на чл. 10 ЗДСИЦ е прецедент в законодателството от особена важност. Тази разпоредба създава модерен **приложим модел** за регулирането на **всички** лицензирани колективни инвестиционни схеми (при допустимо вариране на процента на печалбата, подлежащ на разпределение между акционерите като дивидент), доколкото е ефективно средство за предотвратяване създаването на данъчни убежища и се явява една от най-важните предпоставки за въвеждане на режим на данъчна прозрачност спрямо тези схеми, с което може да бъде избегнато двойното данъчно облагане на печалбата им. Същевременно спецификата на ДСИЦ не предопределя изключителен характер на тяхната регламентация. Законодателят е използвал техниката на препращане към ЗППЦК в частта му относно условията и реда за публично предлагане на ценни книжа и режима на публичните дружества (с известни отклонения от реда за увеличаване на капитала - при първоначалното му увеличаване), и по-специално към разпоредбите от ЗППЦК, регламентиращи разкриването на информация, защитата на миноритарните акционери и правилата за избягване на конфликти на интереси, с което е осигурена адекватна закрила на инвеститорите в ДСИЦ.

Възможен ли е бил друг подход за решаване на проблема за регулирането на ДСИЦ? Съществува примерът на американското законодателство, където за инвестиционните тръстове, инвестиращи в недвижими имоти (REITs, впрочем думата се произнася като *reets*), се прилага общият режим за емитентите на ценни книжа (Securities Act of 1933 & Securities and Exchange Act of 1934). Основните изисквания за определянето на едно лице като REIT, съответните инвестиционни ограничения и диверсификация на портфейла и политиката на разпределение на дивидентите се съдържат в данъчното законодателство¹. Този подход има своите предимства, но той се основава на историческата традиция в САЩ, която е насочена към изчерпателно и детайлно уреждане на данъчния режим на всяка отделна категория данъчно задължени лица и особено на колективните инвестиционни схеми². В България усъвършенстването на данъчното законодателство неминуемо ще доведе до необходимост от детайлно урегулиране на условията и критериите, при наличието на които лицензираните колективни инвестиционни схеми от типа на ИД и ДСИЦ ще бъдат освобождавани от данък печалба. Може да се предположи, че в основата на данъчното регламентиране на тези субекти ще бъдат източниците на доходи, диверсификацията на активите и политиката на разпределение на дивиденти (доколкото не е изрично уредена в специален закон). По този начин данъчното законодателство активно ще влияе върху създаването и функционирането на колективни инвестиционни схеми.

---

¹ V. 26 USC Title 26 - Internal Revenue Code. Chapter I - Normal Taxes & Surtaxes. Subchapter M - Regulated Investment Companies & Real Estate Investment Trusts. Part II - REITs. Sec. 856. Definition of real estate investment trust. At: <http://uscode.house.gov/DOWNLOAD/26C1.DOC>.

² В данъчното законодателство на САЩ е въведен терминът „регулирано инвестиционно дружество“, базиран на специалните изисквания, приложими спрямо регистрираните ИД за целите на данъчното облагане (подобни на тази, отнасящи се до REITs), независимо че инвестиционните дружества са свръхрегулирани субекти - дейността им се регулира в специалния Закон за инвестиционните дружества от 1940 г. и множество други нормативни актове. По-подробно за данъчния режим на американските ИД в: Goodman, Amy L., Editor. The Investment Company Regulation Deskbook. Aspen Law & Business, 1998 Supplement, p. 18-3 et seq.

При изработването на ЗДСИЦ законодателят се е опирал на световния опит в регулирането на ДСИЦ, като в някои случаи се е отклонявал от известните образци в тази насока.

Правноорганизационна форма

Колективните инвестиционни схеми биват организирани основно по три начина:

Вид инвестиционно дружество или фонд	Юридическа структура - акционерно дружество	Юридическа структура - тръст	Юридическа структура - фонд от договорен тип
ИД от затворен тип	Обичайно	Необичайно	Възможно
ИД от отворен тип	Обичайно	Обичайно	Обичайно
Инвестиционен фонд от интервален тип	Необичайно	Необичайно	Възможно
Инвестиционен фонд, инвестиращ в недвижими имоти или вземания	Обичайно	Обичайно	Възможно

Законодателят е избрал традиционната форма за организиране на колективна схема за инвестиране в недвижими имоти и вземания. Предвид сравнително добре развитата уредба на акционерните дружества в ТЗ и на публичните дружества в ЗППЦК, приоритет в законовото регулиране на ДСИЦ е бил даден на акционерната форма. De lege ferenda следва алтернативно да бъде уредена възможност те да бъдат организирани като фондове от договорен тип или тръстове, управлявани от управляващи дружества, респективно обслужващи дружества. Тази възможност не трябва да се възприема като отдалечена във времето перспектива. В графика, предвиден в рамките на Националната програма за приемане на достиженията на правото на Европейския съюз (НРАА) в областта на капиталовите пазари, е заложено въвеждането в правната ни система до 2006 г. на другите две основни правно-организационни форми на колективните инвестиционни схеми - фондове от договорен тип съгласно разпоредбите на облигационното право и инвестиционни тръстове по правото, уреждащо института на тръстовете, или т. нар. доверителна собственост. Тези форми биха могли да се окажат подходящи за структурирането на ДСИЦ предвид по-ниските административни разходи, свързани с дейността им.

Видове дружества със специална инвестиционна цел

В световен мащаб колективните инвестиционни схеми, инвестиращи в недвижими имоти, обикновено се разделят на три основни разновидности:

- инвестиращи и притежаващи недвижима собственост (Equity REITs). Доходите им се формират от наеми и печалба при реализация на имотите, и
- ипотечарни (Mortgage REITs), които инвестират основно в дългови инструменти, обезпечени с ипотечи, като могат да дават заеми срещу реално обезпечение на собственици на недвижими имоти. Доходите им се формират главно от лихви;
- хибридни (Hybrid REITs), които съчетават инвестиции и от двата горепосочени типа³.

У нас законодателят е уредил два вида ДСИЦ в зависимост от обектите, в които инвестират при осъществяването на предмета им на дейност - недвижими имоти и вземания. Те съответстват приблизително на разпространените в чуждите правни системи инвестиционни фондове, инвестиращи в недвижими имоти, и ипотечарни инвестиционни фондове. Член 4, ал. 6 ЗДСИЦ изрично изключва възможността у нас да бъдат организирани хибридни фондове, които едновременно секюритизират, т.е. инвестират в недвижими имоти и вземания. Това ограничение навярно е продиктувано от стремеж да се даде тласък на създаването на **по-тесноспециализирани** по своя предмет на дейност ДСИЦ, лесно идентифицируеми от страна на инвеститорите. То обаче не е проведено последователно - чл. 22, ал. 2 ЗДСИЦ допуска ДСИЦ, инвестиращо в недвижими имоти, да инвестира до 10 на сто от активите

³ At: <http://www.reinet.com/reits101/types.html>.

си в ипотечни облигации, които са вид вземане, при това обезпечено (по принцип в ЗДСИЦ няма забрана или рестрикции по отношение покупката на необезпечени вземания). В бъдеще може да се пристъпи към уреждането на хибридни ДСИЦ, като се въведат количествени и качествени ограничения и пропорции при инвестирането в имуществени обекти от един или друг вид и се даде възможност в уставите и проспектите си конкретно да определят структурата и състава на активите си в съответствие със законовите ограничения.

*Инвестиционни фондове
или юридически лица със специално предназначение*

Наименованието „дружества със специална инвестиционна цел“, както и легалните изрази „ДСИЦ за секюритизиране⁴ на недвижими имоти“ и „ДСИЦ за секюритизиране на вземания“ до голяма степен дават отговор на този въпрос. По-горе бяха изяснени сходствата и различията между правните режими на ДСИЦ и ИД. Различията между ДСИЦ и ИД обаче не бива да бъдат възприемани като чисто номинални и за тях да се говори като за колективни инвестиционни схеми, различаващи се единствено по обектите на инвестиции. Основното различие произтича не толкова и от възможността ДСИЦ да бъдат използвани като средство за решаване на проблеми с ликвидността на някои институционални инвеститори и крупни корпорации или за изпълнение на законови изисквания за прехвърляне на недвижими имоти в определен срок - иначе би могло да липсва интерес от страна на инвеститорите да учредяват такива дружества (регулациите относно ИД изрично забраняват инвестиции в ценни книжа на учредители, контролиращи лица и свързани с тях лица, членове на управителния или на контролния орган на ИД и свързани с тях лица и пр.). Опциите обаче по чл. 21, ал. 2, т. 1 и 2 ЗДСИЦ за издаването на облигации и получаването на кредити от ДСИЦ и за финансиране на дейността им извън системата на публичното набиране на средства чрез емисии акции в най-голяма степен противопоставят ДСИЦ и ИД и отдалечават ДСИЦ от класическата представа за инвестиционните фондове като пул от активи, формиран от вноските на **равнопоставени помежду си инвеститори**. Възможността за издаване на облигации и получаване на кредити предполага създаването на класове от привилегировани кредитори на ДСИЦ, които ще имат приоритет пред акционерите върху активите на дружеството и при разпределение на неговите финансови резултати. Ако бъде осигурено адекватно информиране на акционерите относно съществуващите рискове при подобен род финансиране (за което в една или друга степен ще е необходимо решение и на самите акционери), ДСИЦ ще могат легитимно да се възползват от други канали за набиране на средства извън публичното предлагане на акции. Не бива обаче да се забравя, че двата основни фактора, които влияят в най-голяма степен върху вземането на инвестиционните решения, са финансово-счетоводната информация, разкривана от емитентите, и **равнопоставеността на акционерите**⁵.

**СПЕЦИФИЧНИ ВЪПРОСИ,
СВЪРЗАНИ С ТЪЛКУВАНЕТО И ПРИЛАГАНЕТО НА ОТДЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ
ОТ ЗАКОНА ЗА ДРУЖЕСТВАТА СЪС СПЕЦИАЛНА ИНВЕСТИЦИОННА ЦЕЛ**

Член 5, ал. 1 ЗДСИЦ постановява, че учредителите на АДСИЦ не могат да бъдат повече от 50 лица - с това се избягва учредяване на дружеството при условията на публично предлагане на акции, т. е. учредяване с подписка. Учредяването на АДСИЦ се извършва по симултанната система - на учредителното събрание се записват всички акции от капитала и се извършват всички действия от фактическия състав (ФС) на учредяването по чл. 163 ТЗ:

⁴ Легалният термин „секюритизация“ е използван да обозначи една по-широка по обхват дейност, осъществявана от ДСИЦ, която не се вмести в класическите определения на секюритизацията и последната като понятие на практика се изравнява по смисъл с инвестирането. Специалното значение на термина „секюритизация“ е трансформацията на частно търгувани инструменти, т.е. търговски ефекти и вземания, в прехвърляеми ценни книжа. V. Breal, Richard A. and Myers, Stewart C. Principles of Corporate Finance. 3rd edition. McGraw-Hill Publishing Company, 1988, G10.

⁵ Palienko, B. International Financial Reporting Standards. From Accounting Directives to the Global Standards. Presentation at the 2003 NIS/CEE Disclosure and Corporate Governance Training Program. Tallinn, Sept. 15-19, 2003, p. 5.

- Вземане на решение за учредяване на дружеството;
- Приемане на устава;
- Установяване размера на разходите по учредяването;
- Избор на съвет на директорите (СД) - чл. 8, ал. 1 ЗДСИЦ допуска само едностепенна система на управление на дружеството.

Специалният по отношение на ТЗ ЗДСИЦ изисква като елемент от ФС на учредяването да бъде и **вземането на решение за първоначално увеличаване на капитала** със същия клас акции от момента, в който на ДСИЦ бъде издаден лиценз. Това увеличаване не може да бъде по-малко от 30 на сто от капитала на дружеството. При провеждане на учредително събрание размерът на увеличението трябва да се конкретизира. Законът изисква това увеличаване да стане чрез публично предлагане на права въз основа на потвърден от Комисията за финансов надзор проспект.

Съгласно чл. 5, ал. 2 ЗДСИЦ се изисква не по-малко от 30 на сто от капитала да бъде записан от институционални инвеститори. В § 1, т. 1, буква „в“ от ДР на ЗППЦК се съдържа дефиниция за институционален инвеститор - в най-общия случай това е **дружество**, чийто предмет на дейност изисква придобиване, държане и прехвърляне на ценни книжа. В законовата разпоредба **неизчерпателно** са изброени отделни видове дружества, които се явяват институционални инвеститори. Това са банки, които не действат като инвестиционни посредници, ИД, застрахователни дружества, пенсионни фондове. От формално юридическа гледна точка към категорията институционални инвеститори могат да се причислят и холдингите по раздел II на глава XVIII от ТЗ, доколкото осъществяването на предмета им на дейност по чл. 278, ал. 1, т. 1 и 2 ТЗ („придобиване, управление, оценка и продажба на участия в български и чуждестранни дружества“, съответно „придобиване, управление и продажба на облигации“) е свързано с придобиването, държането и прехвърляне на **ценни книжа**, издадени от управляваните дъщерни дружества, съответно от последните или от други емитенти. Легалната дефиниция по § 1, т. 1, буква „в“ от ДР на ЗППЦК се базира на понятието „ценна книга“ по смисъла на чл. 2, ал. 1 ЗППЦК, поради което холдингови дружества, които не притежават други ценни книжа, освен ценни книжа на дружества, които не са акционерни дружества (съгласно последните промени в ТЗ само АД може да издава облигации - чл. 204, ал. 1 ТЗ), следва да бъдат изключени от обхвата на дефиницията на § 1, т. 1, буква „в“ от ДР на ЗППЦК и да не бъдат квалифицирани като институционални инвеститори. Така например, холдинги, чието участие е само в капитала на ООД, не трябва да се категоризират като институционални инвеститори.

В разпоредбата на § 1, т. 1, буква „в“ от ДР на ЗППЦК не е предвиден критерий, съгласно който да се провежда разграничение на дружествата с оглед дефинирането им като институционални инвеститори в зависимост от това, дали ценните книжа се придобиват:

а) с цел осигуряване на определена доходност в полза на инвеститорите и/или с оглед гарантиране изпълнението на задължения към определени лица, които имат или в полза на които при определени случаи (събития) могат да възникнат вземания към дружеството, или

б) с цел **управление на дъщерни дружества**.

Ето защо de lege lata няма пречка от формално естество холдинг, чието участие е в капитала на АД и особено в капитала на публични дружества (каквито холдинги са бившите приватизационни фондове, инвестирани чрез инвестиционни бонове в акции от предприятия, раздържавявани по линията на масовата приватизация), да бъде квалифициран като институционален инвеститор.

С оглед бъдещи промени на ЗППЦК би следвало да се преработи разпоредбата на § 1, т. 1, буква „в“ от ДР на ЗППЦК с оглед ограничаване на кръга от лица, които могат да бъдат дефинирани като институционални инвеститори. Повечето от поименно изброените в тази разпоредба дружества са на **лицензионен режим**, което предполага завишени критерии към техния капитал, към професионалното им управление и диверсификацията на портфейла им, към тяхната капиталова адекватност и ликвидност, към квалификацията и опита на членовете на управителните и контролните им органи. Участието на

такива дружества в учредяването и капитала на други дружества, когато такова се изисква по закон, е допълнителна гаранция за защита на интересите на инвеститорите, особено на миноритарните акционери, и за професионалното управление на учредяваните дружества.

При вземане на решение за учредяване на ДСИЦ в устава на дружеството задължително следва да се определи максималният размер на разходите за неговото управление като съотношение към стойността на активите по баланса. За инвестиционни дружества размерът на допустимите разходи е фиксиран по силата на чл. 171 ЗППЦК на 5 на сто от средната годишна нетна стойност на активите по баланса им. При ДСИЦ няма нормативно наложено ограничение на разходите, но се изисква в клауза от устава да се урежда максималният им размер. Значителна част от инвеститорите вземат инвестиционни решения, водейки се от максималния размер на разходите, залегнал в уставите на ДСИЦ (може да се предполага, че за разлика от ограничението по чл. 171 ЗППЦК ограничението по чл. 7, т. 5 ЗДСИЦ ще даде възможност за конкуренция между ДСИЦ на пазарен принцип и ще доведе до стремеж тези разходи да се ограничават).

Изискванията към членовете на СД са уредени в чл. 8 ЗДСИЦ и като цяло се покриват с приложимите изисквания за членовете на управителните и на контролните органи на ИД. Те се прилагат и спрямо физическите лица, които представляват юридически лица - членове на СД. Във връзка с разпоредбата на чл. 11, ал. 1, т. 3 ЗДСИЦ следва да се приеме, че същите намират приложение и спрямо прокуристите и търговските пълномощници, ако има назначени такива.

За установяване на обстоятелствата, свързани с изискванията към членовете на СД, съгласно чл. 8, ал. 4 ЗДСИЦ се представят декларации, диплома за завършено образование и свидетелство за съдимост.

ЗДСИЦ изрично изисква директорите да са завършили **висше** образование (чл. 8, ал. 2). По начина на формулиране на разпоредбата се приема, че тя изчерпателно е уредила доказателствените средства за установяване на изискуемите обстоятелства, свързани със статута на директорите на ДСИЦ, и не се изискват други документи, освен изрично посочените в законовия текст (например трудова автобиография, извлечение от трудова или служебна книжка, сертификати и дипломи за завършени курсове за квалификация и т. н.). Няма и специфични изисквания относно вида на образованието на директорите. Декларацията по чл. 8, ал. 4 ЗДСИЦ трябва да покрива всички обстоятелства, посочени в т. 2 - 5.

Следва да се отговори на въпроса, дали при възникването на ДСИЦ като сложен фактически състав, при който се изисква първоначална регистрация в търговския регистър и последващо лицензиране от Комисията за финансов надзор, се налага обстоятелствата по чл. 8 да се доказват още на етап регистрационно производство пред съответния окръжен съд по седалището на дружеството - т. е. документите по чл. 8 ЗДСИЦ да бъдат представяни пред съответния съд още при регистрацията на ДСИЦ. Предвид разпоредбата на чл. 234, ал. 3 ТЗ (нова - ДВ, бр. 58 от 2003 г.) се приема, че пред регистърния съд трябва да се представи само нотариално заверено съгласие и декларация за липса на пречки за заемане на длъжността на член на СД.

С вписването на дружеството в търговския регистър възниква неговата правосубектност, което налага то да установи всички предписани от закона отношения, свързани с дейността му - например сключване на договор с банка депозитар, доколкото е необходимо в такава банка да се съхраняват паричните средства и ценните книжа на ДСИЦ, сключване на договори с обслужващи дружества и пр. Тези договори няма да бъдат проектодоговори, доколкото страни по тях ще бъдат правни субекти, но, от друга страна, може да се счита, че в тях ще бъде имплицитно уговорено прекратително условие, ако Комисията за финансов надзор не издаде разрешение за извършване на дейност на дружеството, вписано в Търговския регистър като ДСИЦ.

ДИРЕКТОРИТЕ ЗА ВРЪЗКИ С ИНВЕСТИТОРИТЕ И ТЯХНАТА РОЛЯ ПРИ РАЗРАБОТВАНЕТО НА ПРОГРАМИ ЗА КОРПОРАТИВНО УПРАВЛЕНИЕ

МАНЮ МОРАВЕНОВ
директор „Търговия и надзор“
БФБ - София

Отчитайки ролята на акционерите като собственици на самото дружество, както и интересите на потенциалните инвеститори при изпълняване на своите функции, за директора за връзки с инвеститорите е възможно да възникнат противоречиви и нееднозначни за разрешаване казуси. Въпреки че е назначен от управителния орган, директорът за връзки с инвеститорите се отчита пред общото събрание на акционерите. Законът за публичното предлагане на ценни книжа (ЗППЦК) не предвижда директорът за връзки с инвеститорите да носи конкретни отговорности при нарушения от страна на дружеството, така че той е имуществено отговорен съгласно Кодекса на труда и трудовия му договор.

Основна предпоставка за правилното осъществяване на функциите на директор за връзки с инвеститорите е неговата относителната независимост и възможност за въздействие върху мениджмънта на дружеството с цел осъществяване на максимално ефективна връзка между дружеството и публиката (акционери, потенциални инвеститори, медии, пазари, регулативни органи, анализатори и т. н.). Във връзка с това е трудно да се прецени доколко независим е директорът за връзки с инвеститорите, при условие че той се назначава от мениджмънта на дружеството и е на трудов договор. Практиката до момента по-скоро отчита, че директорите за връзки с инвеститорите са доста зависими от мениджмънта и в повечето случаи нямат възможност да влияят за подобряване нивото на корпоративното управление.

От една страна, това се дължи на факта, че публичните дружества разполагаха с доста кратък срок за назначаване на такива директори след влизането в сила на промените в ЗППЦК. Съответно голямата част от директорите за връзки с инвеститорите са преназначени на тази длъжност досегашни счетоводители или юридически съветници на дружествата. Тези служители, въпреки че са се занимавали с въпросите по разкриване на информация и отношения с регулативни органи, нямат необходимите познания по проблемите на корпоративното управление, както и нямат опита да работят по изграждането на цялостни програми за корпоративно управление. Друга причина е закъснялото публично разпространение на изискванията за прилагане на конкретни стандарти за корпоративно управление¹. Възникна остра необходимост от програми за обучение на директори за връзки с инвеститорите. Следва да се отбележи, че със съдействието на Комисията за финансов надзор, БФБ - София, Американската агенция за международно развитие, Асоциацията на индустриалния капитал и други организации се провеждат редица семинари, имащи точно такава цел.

От друга страна, много от мениджърите на публичните дружества като че ли все още не осъзнават напълно важната роля, отредена на директора за връзки с инвеститорите, и ограничават до минимум правомощията им, свеждайки ги основно към стриктно спазване на законовите изисквания за разкриване на информация и нищо повече.

¹ На 18 декември 2002 г. тогавашната ДКЦК обявяви, че приема принципите за корпоративно управление на Организацията за икономическо сътрудничество и развитие (ОИСР) като одобрени от нея международно признати стандарти за корпоративно управление.

Разбира се, професионалната „гилдия“ на директорите за връзки с инвеститорите тепърва започва да се оформя. Създават се професионални организации (например учредяването на Български клуб на директорите за връзки с инвеститорите в края на май 2003 г.), занимаващи се с тази проблематика, които стъпка по стъпка ще повишават стандарта на работа на тези директори.

Измененията в чл. 94, ал. 2 ЗППЦК (ДВ, бр. 61 от 2002 г.) изискват годишните отчети на емитентите да съдържат и „Програма за прилагане на международно признатите стандарти за корпоративно управление“ (програма за корпоративно управление), определени от Комисията за финансов надзор. Съответно годишният отчет за управлението на мениджмънта трябва да съдържа информация относно изпълнението на програмата от предходната година, както и обяснение за причините при евентуално неизпълнение на части от нея, предприетите мерки за тяхното отстраняване и предложения за промени в програмата.

Одитираните годишни отчети за 2002 г. са първите, които трябва да съдържат програма за корпоративно управление. От представените програми се вижда, че изключително краткото време за тяхното разработване и липсата на практика в тази насока са оказали своето въздействие. Програмите масово представляват текстове, описващи принципите на ОИСР, изискванията на ЗППЦК - правата и задълженията на управляващите органи, правата на акционерите и т.н, изискванията за разкриване на информация от дружествата. Така че, като се изключи описанието на структурата на органите на управление на дружеството и евентуално техните права и задължения, останалите части от програмите по-скоро биха послужили като образователни текстове, показващи насоките, в които следва да се изгради корпоративното управление в дружеството, отколкото създадената рамка на корпоративно управление.

Сериозно внимание трябва да се обърне на факта, че програмите за корпоративно управление само се отчитат в комисията и, ако няма обратна връзка, има сериозна опасност те да се превърнат в още един формален документ. В тази насока основна роля за подобряване нивото на корпоративно управление ще оказват професионалните организации и Клубът на директорите за връзки с инвеститорите. Една от техните основни цели би трябвало да бъде създаване на минимални стандарти към нивото на корпоративно управление и в частност към програмите за корпоративно управление.

Първото, което дружествата следва да осъзнаят е, че програмата за корпоративно управление не е точно залагане на някакви изисквания, които ще се постигат през следващата година. Може би терминът „програма“ донякъде подвежда, но световната практика за цялостната организация на корпоративното управление отчита, че прилагането на стандартите на корпоративно управление е подмножество на организацията на връзките (отношенията) с инвеститорите. Не случайно директорът, ръководещ тази роля, е именно „директор за връзки с инвеститорите“.

Изводът е, че преди разработването на програма за корпоративно управление или, казано по друг начин - преди разработването на организацията на корпоративното управление, директорите за връзки с инвеститорите трябва да започнат от разработване на програма или правила за цялостната организация на връзките на дружеството с инвеститорите.

Програмата за връзки с инвеститорите трябва да обхваща следните основни направления и да осигури достатъчна информация за:

- структура на компанията (дружеството) или представяне на дружеството;
- финансови отчети и друга основна финансова информация;
- корпоративно управление - т. е. програмата за корпоративно управление;
- изготвени анализи и всякакви други отчети;
- възприетите етични правила или кодекси от компанията - ако има такива;
- презентации на директори и други лица, имащи отношение към дружеството;
- календар на корпоративните събития - той може да бъде представен и като част от програмата за корпоративно управление;
- услуги, предоставяни от компанията;
- друга документация, полезна за инвеститорите;
- новини и публикации в пресата, отнасящи се до дружеството или засягащи го пряко или косвено;
- лица за контакт (за връзки с инвеститорите).

Програмата за връзки с инвеститорите трябва да бъде максимално публична. Приема се за абсолютно задължително наличието на всички части на тази програма в страницата на всяко публично дружество в Интернет.

От пролетта на 2004 г. реално ще започне подаването на първите годишни отчети на емитентите, които ще съдържат информация относно изпълнението на програмата за корпоративно управление от предходната година, както и обяснение на причините при евентуално неизпълнение на части от тази програма, предприетите мерки за тяхното отстраняване и предложения за промени. За подготвянето на информацията или, казано накратко, на отчетите за корпоративно управление, дружествата разполагат с повече от една календарна година. Би могло да се очаква, че при активната роля на професионалните организации (сдружения или асоциации) тези отчети ще бъдат на значително по-високо ниво от представените към момента програми за корпоративно управление.

Публичните дружества и другите емитенти са доста разнородни от гледна точка на наличие на необходими ресурси за добрата организация на корпоративното управление и ролята на директора за връзки с инвеститорите, включително ръководения от него персонал. При подготвяне на отчетите за корпоративно управление трябва да се има предвид, че ЗППЦК е заложил само най-основните изисквания към тяхното съдържание и то по-скоро от регулативна гледна точка, отколкото от гледна точка на въвеждане на минимален стандарт към формата и съдържанието на отчета.

Отчетът за корпоративно управление трябва да представлява текуща снимка (т. е. към 31 декември на отчетната година) на цялостната организация на корпоративното управление в дружеството и всъщност се препокрива или представлява задължителна част от отчета на директорите за връзки с инвеститорите пред общото събрание на дружеството.

ПРИМЕРНА СТРУКТУРА НА ПРОГРАМА ЗА КОРПОРАТИВНО УПРАВЛЕНИЕ

1. Описание на приетата система на корпоративно управление от компанията - стандартите за корпоративно управление - от кого са препоръчани и одобрени (например стандартите на ОИСР, одобрени от КФН).
2. Представяне на правата на акционерите.
3. Описание на правата на дребните акционери по ЗППЦК и търговското законодателство, залегнали в устава на компанията - препоръчително е целият устав да е публично достъпен.
4. Представяне на управителните органи на компанията - система на управление. Представяне на участията на отделните директори в други компании или в други управителни органи.
5. Представяне на цялостната организационна структура на компанията, включително делегираните права на всяко звено от тази структура и системата за вътрешен контрол.
6. Информация за (включително за планираните) вземания, задължения и съучастия на компанията.
7. Информация за промени в контрола, включително по какъв начин може да се извърши промяна в контрола върху компанията и мерките за защита на правата на акционерите.
8. Политика на компанията за предоставяне и разпространяване на информация.
9. Информация за одиторите на компанията и план за осъществяване на одити.
10. Връзки (отношения) с институционални инвеститори и притежатели на големи пакети от акции на компанията.
11. Информация и политика за сделки на вътрешни лица:
  - ограничения за сключване на сделки от вътрешни лица;
  - информация за акционерното участие на всички директори от висшия или среден мениджърски състав;
  - информация за акционерното участие на одиторите.
12. Правила за получаване на всякакви компенсации, включително информация за възнаграждението на всички директори и одиторите на компанията.
13. План за издаване на опции за закупуване на акции в полза на директори и висши служители на компанията.
14. Календар на прогнозираните корпоративни събития (който може и да е изнесен като самостоятелен документ), включващ:
  - прогнозни дати за провеждане на събрания на съвета на директорите (управителния съвет на компанията), включително и на надзорния съвет при двустепенна система на управление;
  - прогнозни точки за дневен ред за всяко от прогнозираните заседания (например обсъждане на текущи резултати, приемане на 3-месечни финансови отчети, полугодишни и годишни отчети и т. н.);
  - прогнозни дати за провеждане на общи събрания;
  - прогнозни дати за изготвяне на анализи за дейността на компанията;
  - всякакви други предварително прогнозирани корпоративни събития.

**ПРИМЕРНА СТРУКТУРА
НА ОТЧЕТ ЗА КОРПОРАТИВНО УПРАВЛЕНИЕ**

1. Структура на компанията и акционери:

- структура на компанията, включително на нейните поделения и дъщерни компании;
- акционери - акционерна структура по заложен праг на притежавани пакети, акционерна структура по националност на акционерите; акционерна структура по видове инвеститори (напр. пенсионни фондове, застрахователни компании, банки, физически лица и т. н.); информация за всички лица, които притежават повече от пет на сто от акциите с право на глас в дружеството.

2. Капиталова структура:

- акционерен капитал - информация за основния капитал и евентуалните промени в него през отчетната година;
- информация за условния капитал - информация за задълженията за увеличаване на капитал на база издадените опции към управляващи и други служители на компанията; тази информация задължително посочва максимален праг на увеличението на капитала през следващата година;
- информация за промени в собствения капитал на дружеството - посочват се промените в собствения капитал през отчетната година;
- наложени ограничения в прехвърлянето на акциите на дружеството - посочват се, ако има такива, както и причината за тези ограничения (например спиране на търговия поради преобразуване или поради други причини; временно блокиране в Централния депозитар и т. н.);
- информация за издадените конвертируеми облигации и опции.

3. Управителни органи:

- представяне на управителните органи на компанията - система на управление и вътрешна организационна структура на управителните органи;
- представяне на участията на отделните директори в други компании или в други управителни органи;
- представяне на системата за избиране на управителните органи и техния мандат, включително информация за срока до изтичането на мандата на всеки;
- описание на сферите на влияние и отговорност на управителните органи;
- описание на елементите за осъществяване на надзор върху мениджмънта - например кратко описание на правилата за работа на мениджмънта; месечни отчети с ключови финансови показатели; месечни отчети за бизнес развитието на компанията и специални проекти; детайлизирани отчети за бизнес развитието, риск мениджмънт, 3-месечни счетоводни отчети и т. н.

4. Методите за определяне, както и получени компенсации и определени тантиеми, включително информация за възнаграждението на всички директори.

5. Заеми, дадени от дружеството в полза на управляващи органи.

6. Представяне на правата на акционерите и евентуални изменения в тях през текущата година, включително мерките за защита на правата на акционерите.

7. Промени в контрола и осъществяването на мерки за защита на правата на акционерите. Задължения за отправяне на търгово предлагане - информация за отправени такива.

8. Одитори:

- информация за одиторите и мандат;
- информация за основното и допълнително възнаграждение на одиторите;
- инструменти за контрол върху одиторите.

9. Политика на компанията за предоставяне и разпространяване на информация през отчетната година.

10. Обобщена информация за корпоративните събития през отчетната година, включително за спазване на прогнозния календар за корпоративните събития.

***Забележка:** Във всяка точка от отчета се посочват разминаванията с програмата за корпоративно управление, ако има такива, обяснение на причините и предприетите мерки за тяхното отстраняване.*

**II. ИНДИВИДУАЛНИ АДМИНИСТРАТИВНИ АКТОВЕ
НА ЗАМЕСТИК-ПРЕДСЕДАТЕЛИТЕ
НА КОМИСИЯТА ЗА ФИНАНСОВ НАДЗОР**

УПРАВЛЕНИЕ „НАДЗОР НА ИНВЕСТИЦИОННАТА ДЕЙНОСТ“

Заместник-председателят, ръководещ управление „Надзор на инвестиционната дейност“:

1. Задължи управителните органи на:

РОДОПСКА СЛАВА АД	С. БЕНКОВСКИ	390-ПД/18.09.2003
-------------------	--------------	-------------------

да представят коригиран отчет за първото 3-месечие на 2003 г. съгласно чл. 95 ЗППЦК

2. Задължи СД на:

БУКЕТ АД	НОВА ЗАГОРА	386-ПД/09.09.2003
----------	-------------	-------------------

да не предприема действия по изпълнение на приетото по т. 9 от дневния ред решение на проведеното на 29.09.2003 г. ОСА относно извършване на сделка/и по чл. 114, ал. 1 ЗППЦК до провеждането на ново ОСА и приемането на решение по чл. 114, ал. 1 ЗППЦК, което е съобразено с всички императивни изисквания на чл. 114 и 114а ЗППЦК

ДЕТСКИ СВЯТ АД	ЯБЛАНИЦА	392-ПД/23.09.2003
----------------	----------	-------------------

да предложи на ОСА на дружеството, което ще се проведе на 29.09.2003 г., да не подлага на гласуване т. 5 от дневния ред за отписване на дружеството от регистъра на публичните дружества до привеждане на поканата в съответствие със законовата разпоредба на чл. 119, ал. 2 ЗППЦК

ЕКОФИЛТЪР АД	БУРГАС	399-ПД/29.09.2003
--------------	--------	-------------------

да не подлага на гласуване т. 2 от дневния ред на свиканото на 30.09.2003 г. извънредно ОСА относно освобождаване от отговорност на СД на дружеството за дейността му през 2002 г. до съобразяване с изискванията на чл. 116в, ал. 7 ЗППЦК

3. Одобри програмното осигуряване на:

ВАРЧЕВ ФИНАНС АД	СОФИЯ	391-ИП/18.09.2003
------------------	-------	-------------------

4. Освободи:

АЛИАНЦ АГ	МЮНХЕН	400-Е/30.09.2003
-----------	--------	------------------

от задължението за публикуване на проспект за първично публично предлагане на акции на дружеството в периода 29 септември - 17 октомври 2003 г. на територията на Република България.

5. Разреши извършването на прихващане от погрешно внесена такса и връщането на остатъка на:

ПИРИНСКО ПИВО АД	БЛАГОЕВГРАД	384-ВТ/02.09.2003
------------------	-------------	-------------------

6. Допуска до провеждането на изпит за придобиване на право за извършване на дейност като брокер, насрочен на 25.10.2003 г. 393-Б/23.09.2003

7. Допуска до провеждането на изпит за придобиване на право за извършване на дейност като инвестиционен консултант, насрочен на 26.10.2003 г. 394-ИК/23.09.2003

8. Във връзка със спазване изискванията на ЗКФН, ЗППЦК и на нормативните актове по прилагането им със заповед на заместник-председателя, ръководещ управление „Надзор на инвестиционната дейност“, беше извършена проверка на:

- ДАРИК АСЕТ ИНВЕСТМЪНТ ООД СОФИЯ

За приключената проверка са съставени и връчени констативни протоколи.

УПРАВЛЕНИЕ „ЗАСТРАХОВАТЕЛЕН НАДЗОР“

Заместник-председателят, ръководещ управление „Застрахователен надзор“:

1. Издаде допълнително разрешение за извършване на нов вид застраховка „Правни разноски“ на:

ЗАД АРМЕЕЦ АД	СОФИЯ	385-03/03.09.2003
ЗДЕВРО ИНС АД	СОФИЯ	398-03/29.09.2003

УПРАВЛЕНИЕ „ОСИГУРИТЕЛЕН НАДЗОР“

Заместник-председателят, ръководещ управление „Осигурителен надзор“:

1. Издаде решение за отстраняване на фактическа грешка в Решение № 338-ДПФ/25.08.2003 г. относно номера на фирменото дело, под който е вписан ДПФ „Съгласие“ в търговския регистър на Софийския градски съд 387-ДПФ/10.09.2003

III. ВПИСАНИ ПРОМЕНИ В РЕГИСТРИТЕ НА КОМИСИЯТА ЗА ФИНАНСОВ НАДЗОР

В съответствие с чл. 5, ал. 1 от Наредбата за воденето и съхраняването на регистрите от Комисията за финансов надзор и за подлежащите на вписване обстоятелства през периода бяха:

а) вписани промени в обстоятелствата в регистъра на регулираните пазари на ценни книжа по партидата на:

РГ-02-0001	БФБ - СОФИЯ АД	<u>Основание за вписване:</u> чл. 15, ал. 1, т. 5, 6 и 16
------------	----------------	--

б) вписани промени в обстоятелствата в регистъра на инвестиционните посредници по партидата на:

РГ-03-0010	АВАЛ-ИН АД	чл. 16, ал. 1, т. 5
РГ-03-0206	БАЛКАНСКА КОНСУЛТАНТСКА КОМПАНИЯ АД	чл. 16, ал. 1, т. 8
РГ-03-0153	БГ ПРОИНВЕСТ АД	чл. 16, ал. 1, т. 4
РГ-03-0009	БУЛБРОКЪРС АД	чл. 14, ал. 1, т. 10, 11 и 21
РГ-03-0163	БУЛИНВЕСТ И КОМПАНИЯ АД	чл. 14, ал. 1, т. 8 и 21; чл. 16, ал. 1, т. 1
РГ-03-0117	БУЛИНВЕСТМЪНТ АД	чл. 14, ал. 1, т. 23
РГ-03-0091	ДИЛИНГОВА ФИНАНСОВА КОМПАНИЯ АД	чл. 16, ал. 1, т. 5
РГ-03-0113	ЕВРОБАНК АД	чл. 16, ал. 1, т. 5
РГ-03-0195	ЕКС ПИТ И КО ООД	чл. 14, ал. 1, т. 16, 18 и 21; чл. 16, ал. 1, т. 5
РГ-03-0030	ЕЛАНА АД	чл. 16, ал. 1, т. 4; т. 11, буква „г“; т. 12, буква „г“
РГ-03-0191	ИП БРОКЕРС-ГРУП АД	чл. 16, ал. 1, т. 13
РГ-03-0157	СОФИЯ ИНТЕРНЕТЪНЪЛ СЕКЮРИТИС АД	чл. 16, ал. 1, т. 13
РГ-03-0171	ИП ФАР АД	чл. 16, ал. 1, т. 11, буква „в“; т. 12, буква „в“
РГ-03-0152	МАККАП БРОКЕРС АД	чл. 14, ал. 1, т. 16
РГ-03-0187	МАКЛЕР 2002 АД	чл. 14, ал. 1, т. 8, 10, 11 и 21; чл. 16, ал. 1, т. 5 и 15
РГ-03-0151	НЮТОН ФИНАНС БЪЛГАРИЯ АД	чл. 16, ал. 1, т. 6
РГ-03-0036	ПОПУЛЯРНА КАСА – 95 АД	чл. 16, ал. 1, т. 13
РГ-03-0015	ПФБК ООД	чл. 14, ал. 1, т. 14, 16, 18 и 21; чл. 16, ал. 1, т. 4 и 7; т. 11, буква „г“; т. 12, буква „г“
РГ-03-0078	СЖ ЕКСПРЕСБАНК АД	чл. 14, ал. 1, т. 6, 8 и 21
РГ-03-0034	СОФИЯ ИНВЕСТ БРОКЕРИДЖ (СИБ) АД	чл. 16, ал. 1, т. 4
РГ-03-0136	ТБ БЪЛГАРИЯ ИНВЕСТ АД	чл. 14, ал. 1, т. 6 и 17; чл. 16, ал. 1, т. 3 и 5
РГ-03-0127	ТБ ИНВЕСТБАНК АД	чл. 16, ал. 1, т. 4; т. 11, буква „г“; т. 12, буква „г“
РГ-03-0129	ТБ ИНГБАНК - КЛОН СОФИЯ АД	чл. 16, ал. 1, т. 4; т. 11, буква „г“; т. 12, буква „г“
РГ-03-0103	ТОКУДА БАНК АД	чл. 16, ал. 1, т. 16
РГ-03-0208	ФИНАНСОВО-ИНВЕСТИЦИОННА КОМПАНИЯ УИНСТАР ЕООД	чл. 16, ал. 3
РГ-03-0150	ФК ИЗТОК АД	чл. 16, ал. 1, т. 15 и 16
РГ-03-0105	ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД	чл. 16, ал. 1, т. 4 и 5
РГ-03-0141	ЮГ МАРКЕТ АД	чл. 16, ал. 1, т. 5; т. 11, буква „г“

в) вписани промени в обстоятелствата в регистъра на инвестиционните дружества по партидата на:

РГ-04-0004	ИД ИНДУСТРИАЛЕН ФОНД АД	чл. 14, ал. 1, т. 16
------------	-------------------------	----------------------

**г) вписани промени в обстоятелствата
в регистъра на публичните дружества и други емитенти на ценни книжа
по партидата на:**

РГ-05-1087	PIONEER FUNDS	чл. 14, ал. 1, т. 8
РГ-05-0046	АЛБЕНА ИНВЕСТ ХОЛДИНГ АД	чл. 17, ал. 3, т. 4
РГ-05-0385	АЛЕН МАК АД	чл. 21, т. 9
РГ-05-0636	АЛФА УУД БЪЛГАРИЯ АД	чл. 17, ал. 3, т. 2
РГ-05-0047	АРМЕЙСКИ ХОЛДИНГ АД	чл. 14, ал. 1, т. 16 и 21
РГ-05-0380	БАЛКАНКАР ЗАРЯ АД	чл. 17, ал. 3, т. 6
РГ-05-0230	БЛАГОЕВГРАД БТ АД	чл. 17, ал. 3, т. 4
РГ-05-0554	БРАВО АД	чл. 17, ал. 3, т. 2
РГ-05-0180	БУЛГАРТАБАК ХОЛДИНГ АД	чл. 17, ал. 3, т. 2
РГ-05-0346	БЪЛГАРИЯ – 29 АД	чл. 14, ал. 1, т. 16, 17 и 18
РГ-05-0053	БЪЛГАРСКИ ТРАНСПОРТЕН ХОЛДИНГ АД	чл. 17, ал. 1, т. 2, буква „к“
РГ-05-0484	ВЕНЕЦ АД	чл. 17, ал. 3, т. 6
РГ-05-0680	ВЕРЕЯ ТУР АД	чл. 17, ал. 3, т. 6
РГ-05-0600	ВИНАРСКА ИЗБА ВРАЧАНСКА ТЕМЕНУГА АД	чл. 17, ал. 3, т. 6
РГ-05-0175	ВИНЗАВОД АД	чл. 14, ал. 1, т. 21
РГ-05-0371	ВЪЗХОД АД	чл. 17, ал. 3, т. 6
РГ-05-1043	ГРАНД ХОТЕЛ ВАРНА АД	чл. 14, ал. 1, т. 16, 17, 18 и 21
РГ-05-1105	ДЗИ АД	чл. 14, ал. 1, т. 16
РГ-05-0431	ДРУЖБА СТИЛ АД	чл. 18, т. 8
РГ-05-0201	ДУПНИЦА БТ АД	чл. 14, ал. 1, т. 16
РГ-05-0552	ДЪБ АД	чл. 17, ал. 3, т. 2
РГ-05-0659	ЕКОФИЛТЪР АД	чл. 17, ал. 3, т. 2
РГ-05-0275	ЕЛПРОМ ЗЕМ АД	чл. 18, т. 12
РГ-05-1099	ЕНЕРГОРЕМОНТ БОБОВДОЛ АД	чл. 17, ал. 3, т. 4 и 6
РГ-05-1100	ЕНЕРГОРЕМОНТ ВАРНА АД	чл. 17, ал. 3, т. 2
РГ-05-1098	ЕНЕРГОРЕМОНТ РУСЕ АД	чл. 17, ал. 3, т. 2
РГ-05-0715	ЗАВОД ЗА ШЛИФОВЪЧНИ МАШИНИ АД	чл. 17, ал. 3, т. 2
РГ-05-0838	ЗАХАРНИ ЗАВОДИ АД	чл. 14, ал. 1, т. 16, 18 и 21
РГ-05-0723	ЗММ – ЯКОРУДА АД	чл. 17, ал. 3, т. 2
РГ-05-0060	ИЗОТСЕРВИЗ ХОЛДИНГ АД	чл. 17, ал. 3, т. 2
РГ-05-0624	ИНСТРУМЕНТИ И ИЗДЕЛИЯ АД	чл. 17, ал. 3, т. 2
РГ-05-0877	МАЙР-МЕЛНХОФ НИКОПОЛ АД	чл. 17, ал. 3, т. 2; чл. 18
РГ-05-0785	МЕТАЛЕН АМБАЛАЖ АД	чл. 17, ал. 3, т. 4 и 6
РГ-05-0317	МЕТАЛИК АД	чл. 14, ал. 1, т. 16 и 21
РГ-05-0973	МЕТАЛОПАК АД	чл. 17, ал. 3, т. 2
РГ-05-1090	МЕТРОН АД	чл. 17, ал. 3, т. 2
РГ-05-0669	МОСТСТРОЙ АД	чл. 17, ал. 3, т. 4 и 6
РГ-05-0661	НЕТЪКАН ТЕКСТИЛ АД	чл. 17, ал. 3, т. 4 и 6
РГ-05-0376	ПАРК - ХОТЕЛ САНКТ ПЕТЕРБУРГ АД	чл. 21, т. 18 и 19
РГ-05-0282	ПЕТРОЛ АД	чл. 17, ал. 3, т. 6
РГ-05-0181	ПЛЕВЕН БТ АД	чл. 14, ал. 1, т. 16
РГ-05-0682	ПРИБОР АД	чл. 14, ал. 1, т. 16 и 18
РГ-05-0797	ПРОКОН – 90 АД	чл. 17, ал. 1, т. 2, буква „г“
РГ-05-1091	ПРОУЧВАНЕ И ДОБИВ НА НЕФТ И ГАЗ ЕАД	чл. 14, ал. 1, т. 16
РГ-05-0675	ПЪЛДИН ЕР АД	чл. 17, ал. 1, буква „к“
РГ-05-0907	ПЪРВИ МАЙ – 50 АД	чл. 17, ал. 3, т. 4 и 6
РГ-05-0076	РАЗВИТИЕ - ИНДУСТРИЯ ХОЛДИНГ АД	чл. 17, ал. 3, т. 6
РГ-05-0688	РЕЗЕРВНИ ЧАСТИ АД	чл. 14, ал. 1, т. 17 и 21
РГ-05-0513	РИЛА - КАРДБОРД АД	чл. 17, ал. 3, т. 2
РГ-05-0819	РИЛСКИ ЛЕН АД	чл. 17, ал. 3, т. 2
РГ-05-0611	РОКА БЪЛГАРИЯ АД	чл. 21, т. 18
РГ-05-0583	РУБИН АД	чл. 14, ал. 1, т. 16, 17 и 21
РГ-05-0870	СВ. СВ. КОСТАНТИН И ЕЛЕНА	чл. 17, ал. 3, т. 2; чл. 18, т. 8
РГ-05-0350	СИСТЕМИ ЗА ТЕЛЕОБРАБОТКА И МРЕЖИ АД	чл. 14, ал. 1, т. 16
РГ-05-0319	СЛЪНЦЕ СТАРА ЗАГОРА БТ АД	чл. 17, ал. 1, т. 2
РГ-05-0219	СТЪКЛОПЛАСТИК АД	чл. 17, ал. 3, т. 6
РГ-05-0795	ТЕХНОТРЕЙД АД	чл. 17, ал. 3, т. 6
РГ-05-0134	ТРАКИЙСКО ПИВО АД	чл. 14, ал. 1, т. 8 и 21

РГ-05-0413	ТРАНССТРОЙ БУРГАС АД	чл. 17, ал. 3, т. 2
РГ-05-0110	ХАД АКБ КОРПОРАЦИЯ АД	чл. 17, ал. 3, т. 4 и 6
РГ-05-0032	ХОЛДИНГ СВЕТА СОФИЯ АД	чл. 17, ал. 1, т. 2, буква „к“
РГ-05-1060	ХРАНИНВЕСТ -ХРАНМАШКОМПЛЕКТ АД	чл. 17, ал. 3, т. 2
РГ-05-0779	ЯЙЦА И ПТИЦИ ЗОРА АД	чл. 17, ал. 3, т. 2

**д) вписани промени в обстоятелствата
в регистъра на физическите лица, които по договор непосредствено извършват
сделки с ценни книжа и инвестиционни консултации
по партидата на:**

РГ-06-0142	АЛЕКСАНДЪР ПЕТКОВ	чл. 25, ал. 1, т. 7
РГ-06-0390	АТАНАС ВИДЕВ	чл. 25, ал. 1, т. 7
РГ-06-0129	БОЙКА МИРЧЕВА	чл. 25, ал. 1, т. 7
РГ-06-0333	БОРИСЛАВ ДИМИТРОВ	чл. 25, ал. 1, т. 7
РГ-06-0063	ВЕНЦИСЛАВ ДАНКОВ	чл. 25, ал. 1, т. 3
РГ-06-0492	ВЕСЕЛИН ГЕНЧЕВ	чл. 25, ал. 1, т. 3
РГ-06-0299	ИВАН БОНЧЕВ	чл. 25, ал. 1, т. 7
РГ-06-0236	МЕТОДИ НЕГРЕВСКИ	чл. 25, ал. 1, т. 3
РГ-06-0251	МИЛКО ВАСЕВ	чл. 25, ал. 1, т. 7
РГ-06-0272	НЕДЕЛЧО НЕДЕЛЧЕВ	чл. 25, ал. 1, т. 3
РГ-06-0428	НИКОЛАЙ МАТИНОВ	чл. 25, ал. 1, т. 7
РГ-06-0211	ПЛАМЕН ТОНЧЕВ	чл. 25, ал. 1, т. 3
РГ-06-0429	СТОЯН НИКОЛОВ	чл. 25, ал. 1, т. 7

**е) вписани промени в обстоятелствата
в регистъра на управляващите дружества
по партидата на:**

РГ-08-0002	УД ЕЛАНА ФОНД МЕНИДЖМЪНТ АД	чл. 14, ал. 1, т. 21
РГ-08-0006	УД КД ИНВЕСТМЪНТ АД	чл. 24, ал. 1, т. 1

**ж) вписани промени в обстоятелствата
във връзка с изискването на чл. 95 ЗППЦК
за представени тримесечни отчети**

РГ-05-0462	АЛБЕНА АД	чл. 17, ал. 1, т. 4
РГ-05-0599	БИСЕР ОЛИВА АД	чл. 17, ал. 1, т. 4
РГ-05-0180	БУЛГАРТАБАК ХОЛДИНГ АД	чл. 17, ал. 1, т. 4
РГ-05-0346	БЪЛГАРИЯ-29 АД	чл. 17, ал. 1, т. 4
РГ-05-1049	БЪЛГАРСКА ЗАХАР АД	чл. 17, ал. 1, т. 4
РГ-05-0013	БЪЛГАРСКА ХОЛДИНГОВА КОМПАНИЯ АД	чл. 17, ал. 1, т. 4
РГ-05-0337	ВЕЛБЪЖД АД	чл. 17, ал. 1, т. 4
РГ-05-0022	ГАРАНТ ИНВЕСТ ХОЛДИНГ АД	чл. 17, ал. 1, т. 4
РГ-05-0277	ДЕСПРЕД АД	чл. 17, ал. 1, т. 4
РГ-05-1105	ДЗИ АД	чл. 17, ал. 1, т. 4
РГ-05-0095	ДОБРУДЖА ХОЛДИНГ АД	чл. 17, ал. 1, т. 4
РГ-05-0686	ЕЛМА АД	чл. 17, ал. 1, т. 4
РГ-05-0062	ИНДУСТРИАЛЕН ХОЛДИНГ БЪЛГАРИЯ АД	чл. 17, ал. 1, т. 4
РГ-05-0100	ИНДУСТРИАЛНА ХОЛДИНГОВА КОМПАНИЯ АД	чл. 17, ал. 1, т. 4
РГ-05-0065	МЕЛ ИНВЕСТ ХОЛДИНГ АД	чл. 17, ал. 1, т. 4
РГ-05-0669	МОСТСТРОЙ АД	чл. 17, ал. 1, т. 4
РГ-05-0859	ПАРК-ХОТЕЛ МОСКВА АД	чл. 17, ал. 1, т. 4
РГ-05-0415	ПИШЕЩИ МАШИНИ АД	чл. 17, ал. 1, т. 4
РГ-05-0034	ПОЛИМЕРИ АД	чл. 17, ал. 1, т. 4
РГ-05-0075	ПЪЛДИН ХОЛДИНГ АД	чл. 17, ал. 1, т. 4
РГ-05-0080	РУЕН ХОЛДИНГ АД	чл. 17, ал. 1, т. 4
РГ-05-0081	СЕВЕР ХОЛДИНГ АД	чл. 17, ал. 1, т. 4
РГ-05-0073	СИНЕРГОН ХОЛДИНГ АД	чл. 17, ал. 1, т. 4
РГ-05-1106	ТЪ ЮНИОНБАНК АД	чл. 17, ал. 1, т. 4
РГ-05-0388	УНИМАШ АД	чл. 17, ал. 1, т. 4
РГ-05-0086	ХД ДУНАВ АД	чл. 17, ал. 1, т. 4
РГ-05-0116	ХД ПЪТИЩА АД	чл. 17, ал. 1, т. 4
РГ-05-0017	ХОЛДИНГ ВАРНА АД	чл. 17, ал. 1, т. 4

РГ-05-0105 ХОЛДИНГ КООП ЮГ АД	чл. 17, ал. 1, т. 4
РГ-05-0032 ХОЛДИНГ СВЕТА СОФИЯ АД	чл. 17, ал. 1, т. 4
РГ-05-0109 ХОЛДИНГ ЦЕНТЪР АД	чл. 17, ал. 1, т. 4
РГ-05-0111 ЮТЕКС ХОЛДИНГ АД	чл. 17, ал. 1, т. 4

IV. УВЕДОМЛЕНИЯ ПО ЧЛ. 145 ЗППЦК

В изпълнение на изискванията на чл. 145 ЗППЦК за разглеждания период в Комисията за финансов надзор са постъпили уведомления за промяна на дяловото участие в следните дружества:

АЛФА УУД БЪЛГАРИЯ АД	ДИМАН КУНЕВ
ВРАТИЦА АД	ГУМАС ООД
ВРАТИЦА АД	ЕЪР СИСТЕМС ЕООД
ВРАТИЦА АД	ФК ЕВЪР АД
ГАРАНТСТРОЙ АД	РОСИЦА КАЛЧЕВА
ЗАВАРЪЧНИ МАШИНИ АД	ХОЛДИНГ АСЕНОВА КРЕПОСТ
КАПИТАН ДЯДО НИКОЛА АД	АД CLAIRMONT HOLDING
СЕВЕР ХОЛДИНГ АД	LIMITED ПЕТРУРГИЯ АД
СЕВЕР ХОЛДИНГ АД	САГА С ООД
СЕВЕР ХОЛДИНГ АД	СТОЯН ШОПОВ
ХОЛДИНГ АСЕНОВА КРЕПОСТ АД	МУЛМИКС ООД

УКАЗАНИЯ

На основание чл. 13, ал. 1, т. 4 от Закона за Комисията за финансов надзор се регламентира дейността на управление „Застрахователен надзор“ на Комисията за финансов надзор по Закона за застраховането и Закона за здравното осигуряване във връзка с осъществявания предварителен и текущ надзор на застрахователите, застрахователните брокери и здравноосигурителните дружества.

Раздел I

Общи положения

Чл. 1. (1) Управление „Застрахователен надзор“ осигурява дейността на заместник-председателя на Комисията за финансов надзор, ръководещ управление „Застрахователен надзор“ (наричан по-нататък „заместник-председателя“), във връзка с издаваните от него актове по разрешителните режими и другите режими на предварителен надзор и във връзка с дейността му по текущия надзор върху застрахователите, застрахователните брокери и здравноосигурителните дружества.

(2) Дейността по разрешителните и другите режими на предварителен надзор е дейността по:

1. изготвяне на предложения до Комисията за финансов надзор (наричана по-нататък „комисията“) за издаване или за отказ от издаване на разрешения за извършване на застрахователна дейност и на дейност по доброволно здравно осигуряване, както и за преобразуване на застрахователи и здравноосигурителни дружества чрез сливане, разделяне и отделяне и

2. издаване, отказ за издаване на разрешенията или налагане на забраните, предвидени по Закона за застраховането (ЗЗ), Закона за здравното осигуряване (ЗЗО) и Закона за Комисията за финансов надзор (ЗКФН).

(3) Дейността по текущия надзор на застрахователите и здравноосигурителните дружества е дейността по установяване спазването на изискванията на ЗЗ, ЗЗО и на подзаконовите актове по тяхното прилагане от застрахователите и здравноосигурителните дружества, по установяване на нарушенията и по прилагането на мерки за оздравяване.

Раздел II

Дейност по разрешителните и другите режими на предварителен надзор

Чл. 2. (1) Разрешение за извършване на застрахователна дейност от акционерно дружество и от клон на чуждестранен застраховател може да бъде поискано:

1. за един, повече от един или за всички видове застраховки по раздел I от приложение № 1 към чл. 6, ал. 2 ЗЗ, със или без застраховка „Злополука“;

2. за един, повече от един или за всички видове застраховки по раздел II, буква „А“ от приложение № 1 към чл. 6, ал. 2 ЗЗ; когато разрешението включва едновременно няколко вида застраховки по раздел II, буква „А“, то получава наименование съгласно раздел II, буква „Б“ на същото приложение;

3. за презастраховане по един или повече видове застраховки от приложение № 1 към чл. 6, ал. 2 ЗЗ;

4. за застраховки по т. 1 и презастраховане по тези застраховки;

5. за застраховки по т. 2 и презастраховане по тези застраховки.

(2) Разрешението за извършване на застрахователна дейност от взаимозастрахователна кооперация може да бъде поискано само за един, за повече от един или за всички видове застраховки по раздел I от приложение № 1 към чл. 6, ал. 2 ЗЗ, със или без застраховка „Злополука“.

(3) Разрешението за извършване на застрахователна дейност дава право за извършване само на изброените в него видове застраховки.

(4) Разрешението по ал. 3 позволява сключването на застрахователни договори в страната, освен ако заместник-председателят не разреши извършването им чрез клон и в чужбина.

Разрешение за извършване на застрахователна и/или презастрахователна дейност от акционерно дружество

Чл. 3. (1) Акционерно дружество, което иска да му бъде издадено разрешение за извършване на застрахователна и/или презастрахователна дейност, подава писмено заявление, в което посочва:

1. фирмата, седалището и адреса за кореспонденция;

2. предмета на дейност и видовете застраховки, които дружеството ще предлага.

(2) Към заявлението по ал. 1 се прилагат:

1. уставът на дружеството, приет на учредителното събрание;

2. списъкът на акционерите, съдържащ данни за тях (име, ЕГН, постоянен и настоящ адрес - за физическите лица; фирма, правноорганизационна форма, седалище, номер на фирмено дело, адрес на управление и код по БУЛСТАТ - за юридическите лица) и за размера на участието им в капитала на дружеството;

3. доказателствата по чл. 9, ал. 4 от Закона за застраховането за лицата, записали 5 или повече на сто от капитала на акционерното дружество;

4. декларации от акционерите относно обстоятелствата по чл. 9, ал. 9, чл. 26, т. 9 и 10 и чл. 30, т. 3 ЗЗ;

5. удостоверения за установени и платени данъчни задължения за последните 3 години от акционерите, записали едно и повече на сто от капитала;

6. документите по чл. 19, удостоверяващи изпълнението на изискванията на чл. 10 ЗЗ;

7. прогноза за дейността за първите 3 години и методиката за нея, която съдържа:

а) очакван приход от премии по видове застраховки;

б) очаквани плащания във връзка с риска, а по застраховки „Живот“ - очаквани плащания за събития и откупи;

в) очаквани разходи за извършване на застрахователните операции;

г) предвиджани организационни разходи за дейността;

д) очакван размер на средствата по специалните фондове и резерви;

8. програма за презастраховане за първите 3 години;

9. програма за първите 3 години с план за инвестиране на застрахователните резерви и собствените средства;

10. общите условия по застраховките, изготвени в съответствие с изискванията на чл. 22, ал. 2, т. 1;

11. тарифите, застрахователно-техническите планове по тях и техническите основи за калкулация на премиите ставки и застрахователните резерви в съответствие с изискванията на чл. 22, ал. 2, т. 2 и 3;

12. удостоверение за изпълнение на изискванията на чл. 8, ал. 4 ЗЗ, издадено от българска или чуждестранна банка, получила разрешение от Българската народна банка за извършване на банкова дейност;

13. квитанция за платена такса за разглеждане на документите.

(3) В двумесечен срок от подаването на заявлението заедно с приложенията по ал. 2 заместник-председателят изготвя мотивирано предложение до КФН за издаване или отказ от издаване на разрешение.

Разрешение за извършване на застрахователна дейност от взаимозастрахователна кооперация

Чл. 4. (1) Взаимозастрахователна кооперация, която иска да ѝ бъде издадено разрешение за извършване на застрахователна дейност, подава заявление, което съдържа:

1. наименованието, седалището и адреса за кореспонденция на заявителя;
2. предмета на дейност и видовете застраховки, които кооперацията ще предлага.

(2) Към заявлението по ал. 1 се прилагат:

1. нотариално заверени преписи от решението на учредителното събрание и от устава на кооперацията, приет на учредителното събрание, съобразени с изискванията на чл. 14 ЗЗ;
  2. списък на член-кооператорите, съдържащ име, ЕГН, постоянен и настоящ адрес за всеки от тях, заедно с декларации от член-кооператорите относно обстоятелствата по чл. 12, ал. 5 ЗЗ;
  3. документи по чл. 19, удостоверяващи изпълнението на изискванията на чл. 13 от ЗЗ;
  4. планът за работа на кооперацията за първата година, който съдържа:
    - а) очаквани приходи от премии по видове застраховки;
    - б) очаквани плащания за събития и откупи;
    - в) очаквани разноски за извършване на застрахователните операции;
    - г) предвиждани организационни разходи;
    - д) план за презастраховане, ако такова се предвижда;
    - е) инвестиционна политика;
  5. удостоверение за изпълнение на изискването на чл. 12, ал. 3 във връзка с чл. 14, ал. 3 ЗЗ, издадено от българска или чуждестранна банка, получила разрешение от Българската народна банка за извършване на банкова дейност;
  6. общите условия по застраховките в съответствие с изискванията на чл. 22, ал. 2, т. 1;
  7. тарифите, застрахователно-техническите планове по тях и техническите основи за калкулация на премийните ставки и застрахователните резерви в съответствие с изискванията на чл. 22, ал. 2, т. 2 и 3;
  8. квитанция за платена такса за разглеждане на документите.
- (3) В двумесечен срок от подаването на заявлението заедно с приложенията по ал. 2 заместник-председателят изготвя мотивирано предложение до комисията за издаване или отказ за издаване на разрешение.

Разрешение за извършване на дейност от чуждестранен застраховател в страната

Чл. 5. (1) Чуждестранен застраховател, който иска да извършва застраховане, презастраховане или застраховане и презастраховане чрез клон на територията на Република България, подава заявление, което съдържа:

1. наименованието, седалището, адреса на управление на чуждестранния застраховател, фирмен или друг идентификационен номер, имената на лицата, които осъществяват представителството на застрахователя съгласно чуждестранната му регистрация, и адреса за кореспонденция;

2. наименованието, седалището и адреса на управление на клона и адреса за кореспонденция в страната;

3. дейността и видовете застраховки, които клонът ще предлага в страната.

(2) Към заявлението по ал. 1 се прилагат:

1. устав или друг акт за учредяване на чуждестранния застраховател съгласно законодателството на държавата, където е седалището му;

2. списък на акционерите с индивидуализиращи данни за тях съгласно националното им законодателство;

3. документ от надзорния орган в държавата, където е седалището на застрахователя, удостоверяващ правото му да извършва застраховане и видовете застраховки;

4. документ от надзорния орган в държавата, където е седалището на застрахователя, удостоверяващ обстоятелството, че не съществуват пречки български застраховател да извършва застрахователна дейност в тази страна;

5. документи по чл. 19, удостоверяващи изпълнението на изискванията на чл. 10, ал. 1 и 4 ЗЗ, съответно за управителя на клона и на актюера;

6. финансови отчети за последните 3 години;

7. програми и прогноза по чл. 26, т. 3, 4 и 5 ЗЗ за дейността на клона;

8. общите условия по застраховките, тарифите, застрахователно-техническите планове по тях и техническите основи за калкулация на премийните ставки и застрахователните резерви в съответствие с изискванията на чл. 22, ал. 2;

9. удостоверение за внесен депозит по чл. 8, ал. 2 ЗЗ, издадено от българска или чуждестранна банка, получила разрешение от Българската народна банка за извършване на банкова дейност;

10. декларация от чуждестранния застраховател за произхода на внесения депозит по чл. 8, ал. 2 ЗЗ;

11. декларация за липса на просрочени задължения на застрахователя към държавата и общината по седалището му;

12. удостоверения за установените и платени данъчни задължения за последните 3 години от акционерите, притежаващи едно и повече на сто от капитала;

13. квитанция за платена такса за разглеждане на документите.

(3) Когато документите по ал. 2 са на чужд език, те се придружават от превод на български език, извършен от заклет преводач. Официалните документи се легализират.

(4) В двумесечен срок от подаването на заявлението заедно с приложенията по ал. 2 заместник-председателят изготвя мотивирано предложение до комисията за издаване или отказ за издаване на разрешение.

(5) Когато управителят на клона на чуждестранния застраховател в страната не е български гражданин, той може да представи карта за постоянно пребиваващ в страната чужденец и след издаването на разрешението за извършване на застрахователна дейност, но не по-късно от 3 месеца от тази дата.

Допълнително разрешение за извършване на презастрахователна дейност

Чл. 6. (1) Застрахователно акционерно дружество, което иска да извършва и дейност по презастраховане, подава писмено заявление, в което посочва:

1. фирмата и седалището си;

2. предмета на искането.

(2) Към заявлението по ал. 1 се прилагат:

1. нотариално заверено копие от протокола от общото събрание на акционерите с взети решения за:

а) допълване предмета на дейност;

б) увеличаване на капитала до размерите по чл. 8, ал. 2, т. 4 ЗЗ, когато такова се налага;

в) начина на увеличаване на капитала в съответствие с чл. 8, ал. 3 и 4 ЗЗ;

2. актуален устав;

3. справка за промените в акционерното участие;

4. писмено доказателство за изцяло внесено увеличение на капитала до размера, определен в чл. 8, ал. 2, т. 4 ЗЗ към момента на подаване на заявлението за извършване на презастрахователна дейност, по начина и реда, определени в чл. 8, ал. 3 и 4 ЗЗ;

5. декларации от новоприетите акционери по чл. 9, ал. 9 ЗЗ, ако има такива;

6. декларации по чл. 30, т. 3 ЗЗ от акционерите, записали и внесли 0,5 и повече на сто от увеличението на капитала на дружеството

7. декларации от акционерите, участващи в увеличаването на капитала и записали едно и повече на сто от капитала, че нямат просрочени задължения към държавата и общините, както и декларации по чл. 9, ал. 8 ЗЗ от същите лица. Лицата, които в резултат на увеличението на капитала придобиват или увеличават акционерното си участие съответно на 5, 25, 34, 50 или 67 на сто, представят и документите по чл. 9, ал. 4 ЗЗ;

8. удостоверения за установените и платени данъчни задължения за последните 3 години от акционерите, придобили едно или повече на сто от капитала на дружеството или увеличили дела си в капитала му със същия размер;

9. прогноза за дейността през първите 3 години по активно презастраховане, която съдържа очаквани приходи от премии, очаквани плащания по щети, предвиждани разноски за извършване на дейността, очакван размер на средствата по специалните фондове и резерви, по видове застраховки;

10. актюерска записка за застрахователните резерви, които ще се образуват, и разчет за границата на платежоспособност и за размера на собствените средства за първите 3 години;

11. програма за инвестиране на собствените средства и застрахователните резерви за първите 3 години;

12. програма за ретроцедиране на поетите (презастрахованите) рискове за първите 3 години;

13. квитанция за платена такса за разглеждане на документите.

(3) В двумесечен срок от подаване на заявлението заедно с приложенията по ал. 2 заместник-председателят изготвя мотивирано предложение до комисията за издаване или отказ за издаване на разрешение.

Лицензия за доброволно здравно осигуряване

Чл. 7. (1) Акционерно дружество, което иска да му бъде издадена лицензия за доброволно здравно осигуряване, подава писмено заявление, в което се посочват фирмата, седалището и адресът за кореспонденция на заявителя, както и предметът на дейност и видовете здравноосигурителни пакети.

(2) Към заявлението по ал. 1 се прилагат:

1. уставът, приет на проведено учредително събрание;
  2. списък на акционерите, съдържащ данни за тях: име, ЕГН, постоянен адрес (за физическите лица); фирма, правноорганизационна форма, седалище, фирмено дело, адрес на управление и код по БУЛСТАТ (за юридическите лица); както и данни за размера на участието им в капитала на дружеството;
  3. декларациите по чл. 94, ал. 1 ЗЗО заедно с приложенията по чл. 95, ал. 2 ЗЗО, подадени от всяко едно от лицата, записали 10 и повече на сто от капитала на дружеството;
  4. декларациите по чл. 94, ал. 2 1 ЗЗО от акционерите на дружеството;
  5. прогноза за дейността на здравноосигурителното дружество за първите 3 години - обща и по отделните здравноосигурителни пакети, за които заявителят кандидатства. Прогнозата съдържа данни относно:
    - а) очаквани приходи от премии;
    - б) очаквани разходи за заплащане на здравни услуги и стоки, в това число и за възстановяване на разходите за здравно обслужване на осигурени лица;
    - в) очаквани разходи за извършване на дейността;
    - г) очакван размер на средствата по фондове и резерви;
  6. програма за инвестиране на временно свободните парични средства за първите 3 години, с посочване на видовете активи, в които ще бъдат инвестирани здравноосигурителните резерви и собствените средства на дружеството, и размера на инвестициите по видове активи;
  7. описание на здравноосигурителните пакети съгласно чл. 14, ал. 1 заедно с приложенията по ал. 2, т. 1, 2 и 3 на същия член към всеки от пакетите;
  8. образци на здравноосигурителните договори по всеки от пакетите, за които заявителят иска разрешение;
  9. документи, установяващи изпълнението на изискванията на чл. 97 ЗЗО за членовете на органите на управление и за актюера в съответствие с чл. 20;
  10. удостоверение за внесен капитал по чл. 93 ЗЗО, издадено от българска или чуждестранна банка, получила разрешение от Българската народна банка за извършване на банкова дейност;
  11. квитанция за платена такса за разглеждане на документите.
- (3) Заместник-председателят изготвя предложение за издаване или за отказ от издаване на лицензия по реда и в срока по чл. 99, ал. 2 и 3 ЗЗО.
- (4) Лицензията за извършване на дейност по доброволно здравно осигуряване дава право за предлагане само на изброените в нея здравноосигурителни пакети.

Разрешения за сливане, разделяне или отделяне

Чл. 8. (1) Застрахователите или здравноосигурителните дружества, които искат разрешение за преобразуване чрез сливане, разделяне или отделяне, подават писмено заявление, което съдържа:

1. наименование на:

- а) лицата, подлежащи на сливане, и на лицето, което ще възникне след сливането;
- б) лицето, подлежащо на разделяне, и на лицата, които ще възникнат след разделянето или
- в) лицето, което ще се преобразува чрез отделяне, и лицето (или лицата), което ще се отдели (отделят)

и

2. мотиви за искането.

(2) Към заявлението по ал. 1 се прилагат:

1. решението, взето от компетентния орган (компетентните органи) на лицето (лицата), което ще се преобразува;
2. предвиджаните условия за извършване на преобразуването, в това число правоприемството в сключените застрахователни или здравноосигурителни договори при разделяне и отделяне;
3. разчет за размера на границата на платежоспособност и собствените средства на преобразуващото се лице (преобразуващите се лица) към момента на вземане на решението за преобразуване;
4. прогноза за размера на границата на платежоспособност и собствените средства на лицето или лицата, които възникват след преобразуването;

5. баланс и отчет за печалбите и загубите на лицето или лицата, подлежащи на преобразуване към края на месеца, предхождащ датата на подаване на заявлението;
  6. разрешение от Комисията за защита на конкуренцията - при преобразуване чрез сливане;
  7. приложенията по чл. 3, ал. 2, т. 1, 2 и 4-11 за всяко акционерно дружество, което възниква след преобразуването;
  8. приложенията по чл. 4, ал. 2, т. 1-4 за всяка взаимозастрахователна кооперация, която възниква след преобразуването;
  9. приложенията по чл. 7, ал. 2, т. 1, 2 и 4-9 за всяко здравноосигурително дружество, което възниква след преобразуването;
  10. квитанция за платена такса за разглеждане на документите.
- (3) В двумесечен срок от подаване на заявлението заедно с приложенията по ал. 2 заместник-председателят изготвя мотивирано предложение до комисията за издаване или отказ от издаване на разрешение.

Придобиване на акционерно участие по чл. 9, ал. 3 от Закона за застраховането

Чл. 9. (1) Срокът на предизвестие за придобиване на акционерно участие по чл. 9, ал. 3 ЗЗ в застрахователно акционерно дружество тече от представянето на доказателствата по чл. 9, ал. 4 ЗЗ в Комисията за финансов надзор.

(2) Доказателствата по чл. 9, ал. 4, т. 7 ЗЗ задължително включват диплома за завършено образование на физическото лице или на ръководните служители на юридическото лице, което иска да придобие акционерно участие. Към дипломата може да се представят и други документи: за допълнителна квалификация, за стаж, сертификати и разрешения от държавни органи за осъществяване на ръководна и друга дейност във финансови институции и др.

(3) Удостоверение за платени данъци или за липса на данъчни задължения от орган по място на стопанска дейност се представят от лица, които имат седалище извън Република България и осъществяват стопанска дейност в нея.

(4) Референцията по чл. 9, ал. 4, т. 9 ЗЗ се представя за лица, които подлежат на:

1. банков надзор по Закона за банките или на сходен надзор по местожителството или седалището си;
2. финансов надзор, сходен на надзора, осъществяван по ЗКФН, в държавата по местожителството или седалището им.

(5) Лицата по чл. 9, ал. 3 ЗЗ, които не осъществяват стопанска дейност в Република България, не подлежат на финансов надзор по условието на ал. 4 или не са били длъжни да съставят одитирани финансови отчети по чл. 9, ал. 4, т. 10 ЗЗ, удостоверяват тези обстоятелства с декларация.

(6) Лицата по чл. 9, ал. 3 ЗЗ, които са поднадзорни на Комисията за финансов надзор, не представят референцията по чл. 9, ал. 4, т. 9 ЗЗ. За тези лица съответните проверки се извършват служебно.

Разрешение за извършване на дейност като застрахователен брокер

Чл. 10. Лице, което иска да извършва дейност като застрахователен брокер, подава заявление при условията и по реда на глава V от ЗЗ и Наредбата за застрахователния брокер и застрахователния агент (ДВ, бр. 111 от 1999 г.).

Разрешение за вливане на застраховател и здравноосигурително дружество

Чл. 11. (1) За издаване на разрешение за вливане на застрахователи или здравноосигурителни дружества се подава заявление от приемащото и от вливащото се лице, което съдържа:

1. наименование на лицата;
2. предмет на искането с посочване на причините за преобразуване чрез вливане.

(2) Към заявлението по ал. 1 се прилагат приложенията по чл. 8, ал. 2, т. 1-6 и 10:

(3) Заместник-председателят разглежда заявлението за вливане и се произнася с решение в двумесечен срок от подаването му.

Разрешение за извършване на дейност от български застраховател или здравноосигурително дружество чрез клон в чужбина

Чл. 12. (1) Български застраховател или здравноосигурително дружество, които искат да получат разрешение да открият клон в чужбина, подават заявление в комисията, което съдържа:

1. наименованието на страната, където застрахователят или здравноосигурителното дружество възнамеряват да открият клон, населеното място, където се предвижда установяване на седалището на клона, и адреса на управление, ако е уточнен;

2. името на лицето, което е определено да управлява клона и да представлява застрахователя или здравноосигурителното дружество по седалището на клона;

3. видовете застраховки, съответно здравноосигурителните пакети, по които застрахователят или здравноосигурителното дружество възнамерява да осъществяват дейност в чужбина.

(2) Към заявлението по ал. 1 се прилагат:

1. заверен препис от решенията на компетентния орган на застрахователя или здравноосигурителното дружество за:

а) откриване на клона в съответната страна, неговото седалище и предмет на дейност;

б) определяне на лицето по ал. 1, т. 2 и обема на неговите правомощия, включително евентуалните ограничения на представителната власт;

2. прогнози и програми за първите 3 години от дейността на клона по чл. 3, ал. 2, т. 7, 8 и 9, съответно по чл. 7, ал. 2, т. 5 и 6;

3. документите по чл. 19, удостоверяващи изискванията по чл. 10, ал. 2 ЗЗ без изискването по чл. 10, ал. 1, т. 1 ЗЗ за лицето, което ще управлява и представлява клона;

4. документ за изискванията, които надзорното законодателство по седалището на клона поставя за неговото учредяване и функциониране.

(3) Заместник-председателят се произнася в едномесечен срок от подаване на заявлението заедно с всички приложения по ал. 2.

(4) Заместник-председателят може да откаже издаването на разрешение, когато:

1. откриването на клона ще наложи трайно (за срок, по-голям от една година) депозирание в чужбина на собствени средства в такъв размер, който, след като бъде приспаднал от общия размер на собствените средства, ще доведе до недостиг за покритие на границата на платежоспособност на застрахователя или здравноосигурителното дружество;

2. застрахователят или здравноосигурителното дружество възнамеряват да извършват дейност в чужбина по видове застраховки или здравноосигурителни пакети, за които нямат разрешение;

3. националното законодателство на държавата, където е седалището на клона или практиката по неговото прилагане, ще възпрепятстват надзора на застрахователя или здравноосигурителното дружество от комисията и заместник-председателя.

Допълнително разрешение за извършване на дейност по нов вид застраховка

Чл. 13. (1) Застраховател, който иска да извършва нов вид застраховка, за която няма разрешение, подава заявление с приложенията:

1. по чл. 3, ал. 2, т. 7, 9, 10, 11 и 13 - за застрахователно акционерно дружество;

2. по чл. 4, ал. 2, т. 4, 6, 7 и 8 - за взаимозастрахователна кооперация и

3. по т. 1 - за чуждестранен застраховател, заедно с удостоверение по чл. 5, ал. 2, т. 3 за вида застраховка, за който се иска разрешение.

(2) Заместник-председателят разглежда искането за допълнително разрешение и се произнася с решение в едномесечен срок от подаването му.

Разрешение за предлагане на нов здравноосигурителен пакет

Чл. 14. (1) Здравноосигурително дружество, което иска да предлага нов здравноосигурителен пакет, за който няма разрешение, подава заявление, което съдържа описание на здравноосигурителния пакет. В описанието се дава информация за формата на извършване на доброволно здравно осигуряване по пакета съгласно чл. 87 ЗЗО и за основните здравни услуги и стоки, включени в пакета.

(2) Към заявлението по ал. 1 се прилагат:

1. общите условия в съответствие с изискванията на чл. 88, ал. 3 ЗЗО;

2. тарифите, които посочват ясно и недвусмислено:

а) техническите основи за изчисляване на премията;

б) критериите за диференциране на премията, като пол, възраст и др.;

в) прилаганите отстъпки и завишения на премията;

3. техническият план, който съдържа аналитично представяне на следните елементи на премията:

- а) нето-премия с отделно посочване на добавката за сигурност;
- б) преки аквизиционни разходи с отделно посочване размера на комисионата;
- в) косвени аквизиционни разходи с отделно посочване размера на разходите за реклама;
- г) административни разходи с отделно посочване на разходите за инкасови комисиони;
- д) разходи за уреждане на претенции и
- е) разходи за данъци, такси, отчисления във фондове и други, които здравноосигурителното дружество предвижда и

4. квитанция за платена такса за разглеждане на документите.

(3) Здравноосигурително дружество, което иска одобрение на изменение в здравноосигурителни пакети, за чието предлагане има разрешение, подава заявление, към което прилага:

1. информация за промените, които възнамерява да внесе в общите условия, тарифата или техническия план и

2. пълен текст на съответния документ с отразените изменения, заверен от лицето, представляващо дружеството.

(4) Заместник-председателят се произнася в едномесечен срок от подаване на заявлението по ал. 1, съответно ал. 3. Той може да поиска становище от министъра на здравеопазването по съдържанието и изпълнимостта на предлаганите нови, съответно на изменените здравноосигурителни пакети.

Разрешение за прехвърляне на застрахователен портфейл

Чл. 15. (1) Заявлението за издаване на разрешение за прехвърляне на застрахователен портфейл се подава от приемащия и от прехвърлящия застраховател и съдържа:

- 1. фирмите на застрахователите;
- 2. предмета на искането с посочване на причините за прехвърлянето.

(2) Към заявлението по ал. 1 се прилагат следните документи:

1. договор за прехвърляне на застрахователния портфейл, сключен при условията на чл. 295 от Търговския закон;

2. протоколи за решенията на компетентните органи на застрахователите за прехвърляне, съответно за приемане на застрахователния портфейл;

3. разчет за размера на границата на платежоспособност и собствените средства на прехвърлящия и на приемащия застраховател към момента на вземане на решението за прехвърляне на застрахователните договори;

4. прогноза за размера на границата на платежоспособност и собствените средства на приемащия застраховател след прехвърлянето на застрахователните договори;

5. баланс и отчет за печалбите и загубите на прехвърлящия и приемащия застраховател към края на месеца, предхождащ датата на подаване на заявлението;

6. данни за прехвърляните застрахователни договори, посочени общо и по видове застраховки, както следва:

а) номер на полица, застраховано лице, срок на действие на полицата, застрахователна сума, застрахователна премия;

б) списък на лицата, предявили претенции за обезщетения, в това число по съдебен ред, и списък на претенциите, погасени по давност;

в) очаквани плащания по събития и откупи;

г) общ размер на събраната премия, на изплатените претенции и на предявените претенции за плащане по съответния вид застраховка;

д) справка за застрахователно-техническите резерви (общо и по видове резерви) за съответния вид застраховка и общо за прехвърляните застрахователни договори;

е) копие от презастрахователните договори заедно с анексите към тях, имащи отношение към прехвърляните договори;

ж) прогноза за очакваните плащания по чл. 58, ал. 3 ЗЗ;

7. справка за застрахователните договори, които не се прехвърлят от прехвърлящия застраховател, ако има такива, с посочване броя на полиците по видовете застраховки;

8. актюерска оценка на прехвърляните застрахователни договори по методите, възприети от приемащия застраховател, и становище по оценката от прехвърлящия застраховател;

9. оценка на приемащия застраховател относно презастрахователните договори по т. б, буква „е“ и възможности за тяхното поддържане, респективно прекратяване;

10. разходите на прехвърлящия и на приемащия застраховател по прехвърлянето на застрахователните договори.

(3) Заместник-председателят разглежда заявлението и се произнася с решение в едномесечен срок от подаването му.

(4) Прехвърлящият и приемащият застраховател уведомяват застрахованите лица за прехвърлянето и неговите условия и уведомяват заместник-председателя за предприетите действия не по-късно от 20 дни след издаване на разрешението по ал. 3. В случай че начинът на уведомяване не се съдържа в общите условия, при които застраховките са били сключени, застрахованите лица се уведомяват в писмена форма на адреса, който са посочили в сключената застрахователна полица и с 3 публикации в два централни ежедневника.

(5) В срок 90 дни от уведомяването на застрахованите лица по ал. 4 приемащият застраховател представя справка за лицата, които са упражнили правото си по чл. 58, ал. 2 33.

Разрешение за прехвърляне на здравноосигурителни договори

Чл. 16. (1) Заявлението за издаване на разрешение за прехвърляне на здравноосигурителни договори се подава от приемащото и от прехвърлящото здравноосигурително дружество и съдържа:

1. фирмите на здравноосигурителните дружества;
2. предмета на искането с посочване на причините за прехвърлянето.

(2) Към заявлението по ал. 1 се прилагат следните документи:

1. договор за прехвърляне на здравноосигурителните договори, сключен при условията на чл. 295 от Търговския закон;

2. протоколи за решенията на компетентните органи на здравноосигурителните дружества за прехвърляне, съответно за приемане на здравноосигурителните договори;

3. разчет за размера на границата на платежоспособност и собствените средства на прехвърлящото и на приемащото здравноосигурително дружество към момента на вземане на решението за прехвърляне на здравноосигурителните договори;

4. прогноза за размера на границата на платежоспособност и собствените средства на приемащото здравноосигурително дружество след прехвърлянето на здравноосигурителните договори;

5. баланс и отчет за приходите и разходите на прехвърлящото и на приемащото здравноосигурително дружество към края на месеца, предхождащ датата на подаване на заявлението;

6. данни за прехвърляните здравноосигурителните договори, посочени общо, и по здравноосигурителни пакети, както следва:

а) номер на договора, осигурено лице, осигуряващо лице (когато то е различно от осигурения), срок на действие на договора, здравноосигурителна премия, лимит на разходите, които подлежат на възстановяване, или обем на здравните услуги и стоки, чието предоставяне е осигурено;

б) списък на лицата, предявили претенции за възстановяване на разходи или за заплащане на здравни услуги или стоки, в това число претенции, предявени по съдебен ред, и претенции, погасени по давност;

в) очаквани плащания за подлежащи на възстановяване разходи или за предоставени здравни услуги или стоки;

г) общ размер на премийния приход, съответно на получените премии, на извършените плащания и на предявените претенции за плащане;

д) справка за здравноосигурителните технически резерви (общо и по видове резерви) за съответния здравноосигурителен пакет и общо за прехвърляните здравноосигурителни договори;

7. справка за здравноосигурителните договори, които не се прехвърлят от прехвърлящото здравноосигурително дружество, ако има такива, с посочване броя на договорите по здравноосигурителните пакети, извършените плащания за възстановяване на разходи или за предоставени здравни услуги или стоки, предявените претенции и образуваните здравноосигурителни резерви;

8. актюерска оценка на прехвърляните здравноосигурителни договори по методите, възприети от приемащото дружество, и становище по оценката от прехвърлящото дружество;

9. разходи по прехвърлянето на здравноосигурителните договори за прехвърлящото и за приемащото здравноосигурително дружество;

10. списък на осигурените лица, уведомени от прехвърлящото и/или приемащото дружество за прехвърлянето и неговите условия;

11. списък на осигурените лица, дали изрично писмено съгласие за прехвърляне на здравноосигурителния договор, по който са страна, с посочване на номера на сключения договор и вида здравноосигурителен пакет.

(3) Заместник-председателят разглежда заявлението и се произнася с решение в едномесечен срок от подаването му.

(4) Прехвърлящото дружество се освобождава от отговорност само с изричното съгласие на осигуреното лице, в противен случай прехвърлящото и приемащото дружество отговарят солидарно.

**Разрешение за инвестиране на собствени средства
по чл. 53, ал. 2 от Закона за застраховането
и по чл. 90е, ал. 2 от Закона за здравното осигуряване**

Чл. 17. (1) Застраховател или здравноосигурително дружество, които искат разрешение за инвестиране на собствени средства в дялове и акции на друго търговско дружество, когато тези инвестиции надвишават 10 на сто от размера на собствените им средства, подават писмено заявление.

(2) Към заявлението по ал. 1 се прилагат:

1. декларация по образец, утвърден със заповед на заместник-председателя;

2. удостоверение за актуална съдебна регистрация на търговското дружество, в което се инвестира;

3. доклад за дейността на търговското дружество, в което се инвестира, и годишните финансови отчети за последните 3 години;

4. писмени доказателства за начина на придобиване на акциите или дяловете от търговското дружество, в което се инвестира (протоколи за взети решения на управителните органи, устав, договори и други).

(3) Издаването на разрешение може да се откаже, когато размерът на собствените средства на застрахователя или здравноосигурителното дружество, намален с всички инвестиции в дялове и акции на други търговски дружества, включително инвестицията, за която се иска разрешение, не е достатъчен да покрие границата на платежоспособност. Собствените средства и границата на платежоспособност могат да бъдат изчислени и към края на месеца, предхождащ подаването на заявлението.

(4) Заместник-председателят се произнася в двуседмичен срок от подаване на заявлението по ал. 1 и документите по ал. 2, приложени към него.

(5) Заместник-председателят може да издаде разрешението при условие инвестицията да се извърши в определен срок. В този случай след изтичане на срока разрешението се обезсилва, ако инвестицията не е извършена.

**Разрешение за инвестиране на собствени средства,
застрахователни и здравноосигурителни резерви в чужбина**

Чл. 18. (1) Застраховател или здравноосигурително дружество, които искат да получат разрешение за инвестиране на собствени средства и/или застрахователни, съответно здравноосигурителни резерви в чужбина по реда на чл. 54 ЗЗ или чл. 90ж ЗЗО, подават заявление, в което се посочва:

1. общата сума на планираната инвестиция, като отделно се посочва сумата, която ще съответства на активите за покритие на застрахователните, съответно здравноосигурителните резерви;

2. конкретното описание на активите, в които застрахователят или здравноосигурителното дружество възнамерява да инвестира в чужбина, с посочване на:

а) вида на активите;

б) валутата, в която са деноминирани;

в) банката, където ще се депозират средствата и кредитния J рейтинг - ако активите са банкови депозити;

г) емитента на актива и кредитния му рейтинг - ако активите са ценни книжа;

д) пазарите, на които се търгуват съответните активи;

3. лимитите на относителния дял на отделните активи в общата инвестирана сума;

4. очакваната доходност от инвестицията в чужбина.

(2) Издаването на разрешение може да се откаже, ако инвестицията не осигурява сигурност и ликвидност, каквито се реализират на българския пазар от същите или аналогични активи и тяхното придобиване не представлява пречка за застрахователя или здравноосигурителното дружество.

(3) Заместник-председателят се произнася в двуседмичен срок от подаването на заявлението по ал. 1.

Одобряване на лица по чл. 10 и 13 от Закона за застраховането

Чл. 19. (1) Физическите лица, които искат одобрение по реда на чл. 10, ал. 6 и чл. 13, ал. 5 ЗЗ, подават писмено заявление, което съдържа:

1. името и ЕГН, а ако лицето е чуждестранен гражданин - личен номер на чуждестранен гражданин или номер на задграничен паспорт;

2. длъжността, за която се иска одобрението.

(2) В зависимост от длъжността, за която се иска одобрението, към заявлението се прилагат следните доказателства:

1. за местожителство или постоянно пребиваване в страната - лична карта, а ако лицето е чуждестранен гражданин - карта на постоянно пребиваващ в страната чуждестранен гражданин;

2. за образование - диплома за завършено висше образование. За лицата по чл. 10, ал. 1 ЗЗ дипломата трябва да удостоверява образователна степен, не по-ниска от „магистър“, а за актюер - завършено висше образование по математика, информатика, икономика или по актюерски науки;

3. за професионален опит в застраховането - трудова или осигурителна книжка, препис от съдебно решение или нотариално заверено копие от договор, уреждащ гражданското правоотношение и/или други документи, удостоверяващи наличието на 3-годишен, съответно 5-годишен (за лицата по чл. 10, ал. 1 ЗЗ) стаж:

а) в застраховането - във и за застрахователно предприятие и/или в застрахователен брокер - без лицата, натоварени с функции по обикновената административно-стопанска поддръжка на предприятието; в държавния застрахователен надзор;

б) на ръководна длъжност в банка или друга финансова институция като: здравноосигурително дружество, пенсионноосигурително дружество, дружество за допълнително социално осигуряване за безработица и професионална квалификация и други или

в) като преподавател или научен работник по икономика или право;

4. за обстоятелството по чл. 10, ал. 1, т. 4 и по чл. 13, ал. 1, т. 4 ЗЗ - свидетелство за съдимост;

5. за обстоятелствата по чл. 10, ал. 1, т. 5, 6, 7, 8 и 9 и по чл. 13, ал. 1, т. 5, 6, 7 и 8 ЗЗ - декларация;

6. нотариално заверен образец от подписа на лицето, представляващо застрахователя.

(3) Юридическите лица, които искат одобрение по реда на чл. 10, ал. 6 ЗЗ, подават писмено заявление, което съдържа:

1. фирмата на юридическото лице, седалище, адрес на управление, номер на фирменото дело и номер по БУЛСТАТ и

2. длъжността, за която се иска одобрението.

(4) Към заявлението по ал. 3 се прилагат:

1. удостоверение за актуално правно състояние на юридическото лице, издадено не по-рано от един месец преди подаване на заявлението;

2. препис от акта на компетентния орган за определяне на упълномощения представител - физическо лице, който ще упражнява правомощията на юридическото лице в управителните или контролните органи на застрахователя - посочват се трите имена и ЕГН или личен номер на чужденец на лицето;

3. съответните приложения по ал. 2 за упълномощения представител в зависимост от длъжността, която юридическото лице иска да заеме;

4. декларации по чл. 10, ал. 1, т. 5 и 9 ЗЗ - за юридическото лице.

(5) Наличието на подходяща професионална квалификация в сферата на икономиката и финансите по смисъла на чл. 10, ал. 1, т. 2 ЗЗ се преценява от заместник-председателя въз основа на представените доказателства за завършено образование, опит в застраховането, както и въз основа на други документи, с каквито лицето разполага и които:

1. удостоверяват придобиването на допълнителна квалификация в курсове, семинари, следдипломно обучение - посочва се мястото и продължителността на придобиване на допълнителната квалификация, ако тя не е видна от представените документи;

2. характеризират подробно длъжностите, заемани от лицето, и извършваната от него дейност.
(6) Заявления по ал. 1 или 3 може да се подават и от заинтересувания застраховател.

(7) Заместник-председателят се произнася в едномесечен срок от подаване на заявлението по ал. 1 или 3.

Одобряване на лица по чл. 97 от Закона за здравното осигуряване

Чл. 20. (1) Физическите лица, които искат одобрение по реда на чл. 97, ал. 9 ЗЗО подават писмено заявление, което съдържа:

1. името и ЕГН, а ако лицето е чужденец - личен номер на чужденец или номер на задграничен паспорт;

2. длъжността, за която се иска одобрението.

(2) В зависимост от длъжността, за която се иска одобрението, към заявлението се прилагат следните доказателства:

1. за образование - диплома за завършено висше образование. За актюера дипломата трябва да удостоверява завършено висше образование по математика, информатика, икономика или по актюерски науки;

2. за обстоятелството по чл. 97, ал. 2, т. 2 ЗЗО - свидетелство за съдимост;

3. за обстоятелствата по чл. 97, ал. 2, т. 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9 и 10 ЗЗО - декларация;

4. за постоянен адрес или разрешение за продължително пребиваване в страната - лична карта, а ако лицето е чужденец - карта на постоянно пребиваващ в страната чужденец или карта на продължително пребиваващ в страната чужденец;

5. за професионален опит в сферата на застраховането и осигуряването - трудова или осигурителна книжка, препис от съдебно решение или нотариално заверено копие от договор, уреждащ гражданското правоотношение и/или други документи, удостоверяващи наличието на не по-малко от двегодишен стаж:

а) в управлението на здравеопазването - като изпълнителни директори, прокуристи или членове на управителни или на контролни органи (съгласно юридическата форма) на лечебни заведения, които са търговски дружества или кооперации, или като еднолични органи или членове на колективни органи на управление съгласно устройствените актове на лечебните заведения, които не са търговци;

б) в здравното осигуряване - в здравноосигурително дружество или в Националната здравноосигурителна каса или в районните здравноосигурителни каси - без лицата, натоварени с функции по обикновената административно-стопанска и функционална поддръжка на търговското предприятие или структурите на Националната здравноосигурителна каса;

в) в застраховането - в застрахователно предприятие и/или в застрахователен брокер - без лицата, натоварени с функции по обикновената административно-стопанска поддръжка на предприятието;

г) в пенсионното осигуряване - в пенсионноосигурително дружество - без лицата, натоварени с функции по обикновената административно-стопанска поддръжка на предприятието;

д) на ръководна или експертна длъжност в държавното управление или надзор на здравеопазването или

е) на ръководна или експертна длъжност в държавния надзор на здравното осигуряване, застраховането или пенсионното осигуряване;

6. нотариално заверен образец от подписа на лицето, представляващо здравноосигурителното дружество.

(3) Юридическите лица, които искат одобрение по чл. 97, ал. 9 ЗЗО, подават писмено заявление, което съдържа:

1. фирмата на юридическото лице, седалището, адреса на управление, номера на фирменото дело, номера по БУЛСТАТ и

2. длъжността, за която се иска одобрението.

(4) Към заявлението по ал. 3 се прилагат:

1. удостоверение за актуално правно състояние на юридическото лице, издадено не по-рано от един месец преди подаване на заявлението;
  2. препис от акта на компетентния орган на юридическото лице за определяне на упълномощения представител - физическо лице, който ще упражнява правомощията на юридическото лице в управителните или в контролните органи на здравноосигурителното дружество - посочват се трите имена и ЕГН или личен номер на чужденец на лицето;
  3. декларациите относно обстоятелствата по чл. 97, ал. 2, т. 3, 4, 7, 8, 9 и 10 във връзка с ал. 6 ЗЗО спрямо юридическото лице и
  4. съответните приложения по ал. 2 за упълномощения представител - физическо лице, в зависимост от длъжността, която юридическото лице иска да заеме.
- (5) Заявленията по ал. 1 или 3 може да се подават и от заинтересуваното здравноосигурително дружество.
- (6) Заместник-председателят се произнася в едномесечен срок от подаване на заявлението по ал. 1 или 3.

Утвърждаване на регистриран одитор по чл. 66, ал. 1 от Закона за застраховането

Чл. 21. (1) Заместник-председателят утвърждава регистрираните одитори по чл. 66, ал. 1 ЗЗ и ги включва в нарочен списък.

(2) В списъка по ал. 1 се включват регистрирани одитори, които са правоспособни дипломирани експерт-счетоводители или специализирани одиторски предприятия, вписани в специалния регистър към Института на дипломираните експерт-счетоводители съгласно Закона за независимия финансов одит, за които е налице поне едно от следните обстоятелства:

1. професионален опит в областта на застраховането - заверявали са отчети на застрахователни предприятия или са работили като счетоводители, ревизори или са заемали длъжност в управителните или в контролните органи на застраховател;

2. научен или преподавателски опит или

3. опит в одитирането на банки и/или други финансови институции.

(3) Регистриран одитор, който иска да бъде включен в списъка по ал. 1, подава заявление, към което прилага:

1. заверени копия от документи, удостоверяващи неговата правоспособност и вписване в регистъра към Института на дипломираните експерт-счетоводители;

2. писмени доказателства, удостоверяващи обстоятелствата по ал. 2, т. 1, 2 или 3 и

3. квитанция за платена такса за разглеждане на документите.

(4) Актуалният списък се води в регистрите на комисията и се публикува и поддържа на страницата на комисията в Интернет.

(5) Заместник-председателят може да изключи дипломиран експерт-счетоводител или специализирано одиторско предприятие от списъка по ал. 1, ако те бъдат лишени от правоспособност по реда на глава девета от Закона за независимия финансов одит или при неизпълнение на задълженията по чл. 66, ал. 3 или 4 ЗЗ.

Одобряване на общи условия, тарифи и застрахователно-технически планове по застраховки

Чл. 22. (1) Застраховател, който иска одобряване на общи условия, тарифи и застрахователно-технически планове по застраховки по чл. 16, ал. 1, т. 10 ЗКФН, подава заявление.

(2) Към заявлението по ал. 1 се прилагат:

1. Общите условия, които ясно и недвусмислено определят:

а) покритите рискове и изключенията от покритие;

б) условията за плащане на премиите от страна на застрахования и последиците от неплащане или от неточно плащане;

в) задълженията на застрахователя, срока за плащане и начина за определяне размера на плащанията;

г) обстоятелствата, свързани с промени в застрахователното правоотношение (прекратяване, откупуване, промяна, замяна на застраховката и др.);

д) условията и размера на предварителните плащания или заеми по застраховки „Живот“ и откупуването им;

е) условията и размера на участие на застрахованите в положителния резултат от развитието на риска, ако такова се предвижда;

2. тарифите, които посочват ясно и недвусмислено:

а) техническите основи за изчисляване на премията;

б) критериите за диференциране на премията, като например: пол, възраст, вид на имуществото и др.;

в) прилаганите отстъпки и завишения на премията;

г) разбивка на премията по отделните видове застраховки, когато се покриват рискове от различни видове застраховки;

д) при застраховки „Живот“: метода за изчисляване на премиите с посочване на използваната статистика, прилаганата техническа лихва и таблиците за смъртност, които отразяват националния опит и/или поведението на застрахователната съвкупност;

3. застрахователно-техническият план, който съдържа аналитично представяне на следните елементи на премията:

а) нето-премия с отделно посочване на добавката за сигурност;

б) преки аквизиционни разходи с отделно посочване размера на комисионата;

в) косвени аквизиционни разходи с отделно посочване размера на разходите за реклама;

г) административни разходи с отделно посочване на разходите за инкасови комисиони;

д) разходи за уреждане на претенции и

е) разходи за данъци, такси, отчисления във фондове и други, които застрахователят предвижда.

(3) Застраховател, който иска одобрение на изменения в одобрени общи условия, тарифа или застрахователно-технически план по чл. 16, ал. 1, т. 10 ЗКФН, подава заявление, към което прилага:

1. промените, които възнамерява да внесе в общите условия, тарифата или застрахователно-техническият план и

2. пълен текст на съответния документ с отразените изменения, заверен от лицето, представляващо застрахователя.

(4) Заместник-председателят се произнася в едномесечен срок от подаване на заявлението по ал. 1, съответно по ал. 3.

**Издаване на одобрения
по Наредбата за реда и методиката за образуване
на застрахователните и здравноосигурителните резерви**

Чл. 23. (1) Застраховател или здравноосигурително дружество, които искат одобрение на метод за образуване на технически резерви по чл. 3, ал. 1 от Наредбата за реда и методиката за образуване на застрахователните и здравноосигурителните резерви (НРМОЗЗР) (ДВ, бр. 10 от 2003 г.) или одобрение за промяна на възприетия метод за образуване на технически резерви по чл. 3, ал. 2 НРМОЗЗР, подават заявление, което съдържа:

1. описание на метода за изчисляване на резерва, използваните базисни параметри и формули;

2. сравнителен анализ на размера на резерва, определен по всеки отделен метод, регламентиран с наредбата, и обосновка за избор на предложения метод;

3. коментар относно сигурността на използваните данни, отклоненията и възможността за допускане на грешки;

4. обяснение за причините, наложили избора, съответно промяната на метода.

(2) Застраховател или здравноосигурително дружество, които искат одобрение на други резерви по смисъла на чл. 51, ал. 3, т. 7 ЗЗ, съответно по чл. 90в, ал. 3, т. 4 ЗЗО подават документите по чл. 4, ал. 5 НРМОЗЗР.

(3) Застраховател или здравноосигурително дружество, които искат одобрение за освобождаване на запасен фонд по чл. 8, ал. 6 НРМОЗЗР, подават заявление, което съдържа:

1. анализ на отклоненията от средната нетна квота на щетимост на застраховката или здравноосигурителния пакет с отрицателен резултат и на застраховката или

здравноосигурителния пакет, от запасния фонд на които ще се покрие този отрицателен резултат, изследвани за период, не по-кратък от 5 години. За застрахователи или здравноосигурителни дружества, осъществяващи дейност за период, по-кратък от 5 години, информацията по предходното изречение е за периода, в който са развивали дейност;

2. размер на резултата за образуване на запасен фонд, определен съгласно приложение № 1 към чл. 8, ал. 2 НРМОЗЗР, за последните 5 финансови години за застраховката или здравноосигурителния пакет, от запасния фонд по които ще се освобождават средства.

(4) Застраховател или здравноосигурително дружество, които искат одобрение за дисконтиране на резерва за предстоящи плащания по чл. 9, ал. 3 НРМОЗЗР, подават заявление, в което се посочват:

1. случаите, в които ще се дисконтира резервът, и очакваният срок за изплащане на всяка една претенция;

2. използваните критерии за определяне на периода, необходим за изплащане на претенциите;

3. справка за размера на резерва преди и след дисконтирането;

4. справка за реализираната средна годишна доходност от инвестиции на активите за покритие на техническите резерви за последните 5 години;

5. използваният процент на дисконтиране.

(5) Застраховател или здравноосигурително дружество, които искат одобрение да не образуват резерв за възникнали, но непредадени претенции по даден вид застраховка или здравноосигурителен пакет съгласно чл. 11, ал. 3 НРМОЗЗР, подават мотивирано искане, към което прилагат:

1. справка за прогнозния размер на непредадените претенции по събития, възникнали преди края на отчетната година;

2. справка за прогнозния размер на възобновените претенции по съответния вид застраховка или здравноосигурителен пакет;

(6) Прогнозният размер по ал. 5, т. 1 и 2 се определя на база данни от минали години по съответния вид застраховка или здравноосигурителен пакет и при използване методите по приложения № 3 и 4 към НРМОЗЗР.

(7) Застраховател, който иска одобрение да използва образувания резерв за бъдещо участие в дохода за попълване недостига на доход от инвестиции на математическия резерв или капитализираната стойност на пенсиите за покриване на техническата лихва по реда на чл. 18, ал. 3 НРМОЗЗР, подава заявление, към което прилага:

1. справка за размера на образувания резерв за бъдещо участие в дохода към края на последните 5 финансови години;

2. справка за начина на изразходване на средствата от резерва за последните 5 финансови години;

3. справка за размера на реализираната доходност от инвестиране на математическия резерв или капитализираната стойност на пенсиите за текущата година.

(8) Заместник-председателят се произнася по заявленията по ал. 1-5 и 7 в едномесечен срок от подаване на всички изискуеми документи.

(9) Одобрение може да бъде отказано в случаите, когато:

1. по ал. 1 - размерът на резерва, определен по предлагания метод, не е достатъчен за изпълнение на задълженията по застрахователните или здравноосигурителните договори или когато при прилагането на този метод отклоненията и възможността за допускане на грешки са относително по-високи, отколкото при другите методи;

2. по ал. 3 - е налице отрицателен резултат за образуване на запасен фонд, определен съгласно приложение № 1 към чл. 8, ал. 2 НРМОЗЗР, поне за една финансова година от последните 5 години за застраховката или здравноосигурителния пакет от запасния фонд, по които ще се освобождават средства;

3. по ал. 4 - не са изпълнени изискванията на чл. 9, ал. 3 НРМОЗЗР;

4. по ал. 5 - прогнозният размер по ал. 5, т. 1 и 2 е над едно на сто от размера на предявените претенции или над едно на сто от размера на премиите по съответния вид застраховка или здравноосигурителен пакет за периода, за който се очаква да са възникнали събития, които не са били обявени.

Одобряване на план за ликвидация и на последващи промени в него

Чл. 24. (1) Застраховател или здравноосигурително дружество, които искат одобрение на план за ликвидация по чл. 61, ал. 4 ЗЗ или по чл. 99з, ал. 3 ЗЗО, подават заявление, което съдържа:

1. изложение на причините и правното основание за вземане на решение за ликвидация от компетентния орган на лицето;

2. искане на разрешение за прехвърляне на съществуващите застрахователни или здравноосигурителни договори;

(2) Към заявлението по ал. 1 се прилагат:

1. протокол за взетите от общото събрание на лицето по ал. 1 решения относно:

а) прекратяване на застрахователя или здравноосигурителното дружество;

б) прехвърляне на застрахователните или здравноосигурителните договори;

в) срока, в който ликвидацията да приключи;

д) ликвидатора или ликвидаторите, когато са повече от едно лице;

е) възнаграждението на ликвидатора/ликвидаторите;

2. планът за ликвидация, който включва:

а) размера на имуществото - общо и по видове, парични средства, дълготрайни и краткотрайни материални и нематериални активи, финансови активи, вземания;

б) размера на задълженията - общо и по видове, към застраховани, съответно към здравноосигурени и към други лица;

в) графика за погасяване на задълженията;

г) плана за събиране на вземанията;

д) разходите по ликвидацията;

е) прогноза за размера на имуществото след удовлетворяване на кредиторите;

ж) управленски, организационни, правни, финансови, технически и други действия при осъществяването на плана;

3. заявление от застраховател, съответно от здравноосигурително дружество, които са съгласни да поемат съществуващите застрахователни, съответно здравноосигурителни договори на лицето, подлежащо на ликвидация;

4. приложенията по чл. 15, ал. 2, т. 1, 5, 6, 8 и 9 - при ликвидация на застраховател;

5. приложенията по чл. 15, ал. 2, т. 2, 3 и 4 - за приемащия застраховател;

6. приложенията по чл. 16, ал. 2, т. 1, 5, 6 и 8 - при ликвидация на здравноосигурително дружество и

7. приложенията по чл. 16, ал. 2, т. 2, 3 и 4 - за приемащото здравноосигурително дружество.

(3) За одобрение на изменения в плана за ликвидация, на промяна в срока за ликвидация или на смяната на ликвидатор застрахователят или здравноосигурителното дружество в ликвидацията подават заявление, към което прилагат:

1. протокол за взетите от общото събрание решения за исканите изменения и

2. обяснение на причините за предвидените изменения.

(4) Заместник-председателят се произнася в едномесечен срок от подаване на заявлението по ал. 1, съответно по ал. 3.

**Решение за прекратяване
на производство по ликвидация на застраховател в ликвидация
или на здравноосигурително дружество в ликвидация**

Чл. 25. (1) Решение по чл. 63 ЗЗ или по чл. 99з, ал. 4 ЗЗО във връзка с чл. 63 ЗЗ се взема след представяне на писмено заявление от ликвидатора на застрахователя или здравноосигурителното дружество и след като в комисията са били представени следните документи:

1. Документи за уведомяване и защита на кредиторите:

- а) копие от писмени покани за предявяване на вземанията до известните кредитори;
- б) копие от покана до кредиторите, обнародвана в „Държавен вестник“ и два централни ежедневника;
- в) копие от договор с банка, удостоверяващ, че на основание чл. 272, ал. 2 от Търговския закон са разкрити банкови сметки на уведомени, но неявили се да получат вземанията си лица заедно с номерата на банковите сметки и копие от платежен документ за преведени суми по разкритите сметки;
- г) копия от документи, удостоверяващи, че на основание чл. 272, ал. 3 от Търговския закон са дадени обезпечения за спорните задължения на застрахователя, съответно на здравноосигурителното дружество.

2. Доказателства за уведомяване на данъчната администрация и Националния осигурителен институт и за изпълнение на задълженията към бюджета:

- а) копия от уведомителни писма до данъчната администрация и Националния осигурителен институт за започване на производството по ликвидация и съответно при завършване на производството по ликвидация на застрахователя или здравноосигурителното дружество;
- б) копие от акт за констатации и данъчнооблагателен акт за извършена данъчна проверка или от удостоверение за липса на задължения към републиканския бюджет;
- в) копие от ревизионен акт за извършена проверка от Националния осигурителен институт или от удостоверение за липса на задължения към бюджета на държавното обществено осигуряване.

3. Документи, предхождащи съставянето на началния баланс при ликвидация, изготвени към датата на съдебното решение за вписване на прекратяването на застрахователя или здравноосигурителното дружество и за откриване на производството по ликвидация:

- а) протокол от извършена инвентаризация на активите и пасивите;
- б) оценка на активите и пасивите по справедлива стойност, изготвена от лицензиран оценител.

4. Начален баланс при ликвидация.

5. Тримесечни и годишен финансов отчет.

6. Краен ликвидационен баланс.

7. Отчети на ликвидатора съгласно чл. 62, ал. 3 ЗЗ.

8. Протокол от общо събрание на акционерите или член-кооператорите, съдържащ решения за:

а) разпределение на имуществото и заличаване на застрахователя или здравноосигурителното дружество от търговския регистър, съответно от регистъра на кооперациите или за

б) продължаване дейността на дружеството или кооперацията с предмет на дейност, различен от застраховането или доброволното здравно осигуряване.

(2) Представянето на документите по ал. 1 става в сроковете, установени от закон или подзаконен нормативен акт. Заместник-председателят се произнася след пълното комплектуване на преписката.

Раздел III

**Текущ надзор, оздравителни мерки, предложения
за отнемане на разрешения и лицензии****Текущ надзор**

Чл. 26. Текущият надзор върху дейността на застрахователите, застрахователните брокери и здравноосигурителните дружества се осъществява от управление „Застрахователен надзор“ чрез извършването на проверки по документи и на място по реда на наредба, приета от Комисията за финансов надзор на основание чл. 22а, ал. 2 ЗЗ и чл. 99л, ал. 2 ЗЗО.

Оздравителни мерки

Чл. 27. (1) При установяване на нарушение по чл. 50, ал. 1 ЗЗ или по чл. 90б, ал. 1 ЗЗО заместник-председателят нарежда на поднадзорното лице да представи план за достигане на границата на платежоспособност.

(2) Когато застраховател, съответно здравноосигурително дружество представи краткосрочен план за набиране на собствени средства за одобрение по чл. 50, ал. 2 ЗЗ, съответно чл. 90б, ал. 2 ЗЗО заместник-председателят преценява неговата адекватност и изпълнимост и може да даде предписания относно:

1. промени в инвестиционната политика на поднадзорното лице;
2. ограничаване на свободното разполагане с активите;
3. забрана за свободно разполагане със собствени средства;
4. увеличаване на капитала;
5. други мерки за защита на застрахованите и на третите ползвачи или на здравноосигурените лица.

(3) Заедно с одобряването на плана по ал. 2 заместник-председателят определя и срока за набиране на собствените средства до установения размер на гаранционния капитал.

(4) Когато застраховател или здравноосигурително дружество са образували техническите резерви в нарушение на НРМОЗЗР, заместник-председателят преизчислява техния размер в съответствие с изискванията на наредбата.

(5) Когато застраховател или здравноосигурително дружество са изчислили границата на платежоспособност или собствените средства в нарушение на Наредбата за собствените средства и границата на платежоспособност на застрахователи и здравноосигурителни дружества (ДВ, бр. 10 от 2003 г.), заместник-председателят преизчислява техния размер в съответствие с изискванията на наредбата.

(6) Когато след прилагането на ал. 4 и 5 собствените средства на застрахователя или на здравноосигурителното дружество не покриват границата на платежоспособност или гаранционния капитал, се прилагат съответно ал. 1 или 2 и 3.

**Предложение за отнемане
на разрешение или лицензия**

Чл. 28. (1) Когато се установи настъпването на някое от обстоятелствата по чл. 31, ал. 1, т. 1-7 ЗЗ или по чл. 99б, ал. 1, т. 1-7 ЗЗО, заместник-председателят определя срок за отстраняване на нарушенията.

(2) Когато в срока, определен по ал. 1, нарушенията не бъдат отстранени, заместник-председателят може да предложи на комисията да отнеме издаденото разрешение или лицензия и да определи квестор до назначаването на ликвидатор.

Чл. 29. Когато се установят нарушения по чл. 31, ал. 1, т. 8 или по чл. 31, ал. 2 ЗЗ или по чл. 99б, ал. 1, т. 8-11 ЗЗО, заместник-председателят предлага на комисията да отнеме издаденото разрешение или лицензия, след което определя квестор до назначаването на ликвидатор.

Действия след отнемане на издадено разрешение или лицензия

Чл. 30. (1) Застраховател, на когото е отнето разрешението за извършване на застрахователна дейност на основанията по чл. 31, ал. 1 или чл. 31, ал. 2, т. 1-6 ЗЗ, представя:

1. баланс и отчет за печалбите и загубите към момента на отнемане на разрешението и
2. приложенията по чл. 15, ал. 2, т. 6, букви „а“ - „е“.

(2) Здравноосигурително дружество, на което е била отнета лицензията за доброволно здравно осигуряване на основанията по чл. 99б, ал. 1, т. 1-7, 10 или 11 ЗЗО, представя:

1. баланс и отчет за приходите и разходите към момента на отнемане на разрешението и
2. приложенията по чл. 16, ал. 2, т. 6.

Текущ надзор на застрахователи и здравноосигурителни дружества в ликвидация

Чл. 31. (1) Текущият надзор върху застрахователите и здравноосигурителните дружества в ликвидация се осъществява въз основа на периодичните отчети и баланси на ликвидатора, представяни на основание чл. 62, ал. 3 ЗЗ.

(2) Когато според данните по ал. 1 и въз основа на жалби и сигнали от заинтересувани лица се поражда основателно съмнение, че ликвидаторът нарушава разпоредбите на ЗЗ, които се прилагат за ликвидацията на застрахователите или здравноосигурителните дружества, нарушава одобрения план за ликвидация или по друг начин застрашава интересите на застрахованите или здравноосигурените лица, заместник-председателят може да разпорежи извършването на проверка в подлежащото на ликвидация лице. В този случай производството се осъществява по реда на наредбата по чл. 26.

Раздел IV

Изисквания към представяните документи и заплащане на такси

Чл. 32. (1) След вземането на решение за издаване на разрешение по чл. 2, 3, 4, 5, 6, 8, 10, 11, 13 или 14, на лицензия по чл. 7 или за одобрение по чл. 21 от Комисията за финансов надзор или от заместник-председателя, заместник-председателят уведомява заинтересуваното лице и посочва сметката, по която да се преведе дължимата такса за издаване на разрешението, лицензията или одобрението.

(2) Разрешението, лицензията или одобрението се връчват в срок 3 работни дни от представяне на платежния документ за заплатената такса.

Чл. 33. (1) Представяните от заявителя документи в оригинал трябва да са парафирани на всяка страница от лицето, представляващо заявителя. Когато заявителят е юридическо лице, на последната страница на документа освен подписа на представителя - физическо лице, се полага и печатът на юридическото лице.

(2) Документите, представяни като фотокопии, се заверяват на всяка страница с указанието „Вярно с оригинала“, с подписа на лицето, представляващо заявителя, и печата на заявителя - юридическо лице, освен в случаите, когато в тези указания изрично се изисква документите да са нотариално заверени или представени като съдебен препис.

(3) Документите на чужд език се представят заедно с превод на български език, извършен от заклет преводач. Официалните документи се легализират, съответно - удостоверени са с апостил съгласно Конвенцията от 1961 г. за премахване на изискването за легализация на чуждестранни публични актове.

Указанията са приети с решение по Протокол № 25 от 10.09.2003 г. на заседание на Комисията за финансов надзор.

УКАЗАНИЯ

На основание чл. 13, ал. 1, т. 4 от Закона за Комисията за финансов надзор се дават следните указания:

І. По приложението на чл. 139, ал. 1, т. 2 и чл. 142, ал. 1, т. 2 от Кодекса за социално осигуряване

1. Относно определянето от страна на пенсионноосигурителното дружество наличието на „пожизнено загубена работоспособност“:

Министерство на здравеопазването и Националният осигурителен институт (НОИ) са компетентните органи, които осъществяват контрол върху експертизата на работоспособността (чл.14, ал. 4 от Кодекса за социално осигуряване). Съгласно официално изразено становище на НОИ до Комисията за финансов надзор (писмо вх. № 21-12-43/17.09.2003 г.) разпоредбите на чл. 139, ал. 1, т. 2 и чл.142, ал. 1, т. 2 от Кодекса за социално осигуряване (КСО) не оправомощават пенсионноосигурителните дружества да определят процент и срок на загубена работоспособност. Процентът и срокът на загубена работоспособност се определят в експертното решение на компетентните органи по чл. 15, ал. 2 КСО.

Съгласно чл. 2, ал. 3 от Наредбата за експертизата на работоспособността експертните решения на ТЕЛК и НЕЛК се съставят на бланки по образци, утвърдени от министъра на здравеопазването и от управителя на НОИ. В становището си НОИ посочва, че крайният процент на загубената работоспособност се отбелязва в т. 7, а срокът на загубената работоспособност - в т. 9 на експертното решение.

2. Относно случаите, в които лицата с пожизнено загубена работоспособност над 70,99 на сто, упражнили правото си на еднократно изплащане на 50 на сто от средствата по индивидуалната партида, имат право да ползват останалите 50 на сто от средствата:

Чл. 139, ал. 1 и чл. 142, ал. 1 КСО регламентират изчерпателно случаите, в които лицата, осигурени в универсален и професионален пенсионен фонд, могат да получат натрупаните средства по индивидуалната партида, а именно:

1. осигурените в универсален пенсионен фонд лица могат да получат допълнителна пожизнена пенсия за старост (при придобиване на право на пенсия за осигурителен стаж и възраст по КСО), а осигурените в професионален пенсионен фонд лица - срочна професионална пенсия за ранно пенсиониране (съобразно категорията труд);

2. при пожизнено загубена работоспособност над 70,99 на сто осигурените лица в универсален и професионален пенсионен фонд могат да получат еднократно до 50 на сто от средствата, натрупани в индивидуалната им партида;

3. при смърт на осигурено лице или на пенсионер в универсален и професионален пенсионен фонд наследниците могат да получат еднократно или разсрочено изплащане на сумите по индивидуалната партида.

След като осигуреното лице се възползва от правото да му бъдат изплатени еднократно до 50 на сто от натрупаните по партидата средства при пожизнено загубена работоспособност и имайки предвид горепосочените разпоредби от КСО, то може да получи останалата част от натрупаните средства по партидата само като допълнителна пожизнена пенсия за старост при придобиване на право на пенсия за осигурителен стаж и възраст по част първа от КСО, ако се осигурява в универсален пенсионен фонд, или като срочна професионална пенсия за ранно пенсиониране, ако се осигурява в професионален пенсионен фонд.

3. Относно случаите, в които за лицата с пожизнено загубена работоспособност над 70,99 на сто, упражнили правото си на еднократно изплащане на 50 на сто от средствата по индивидуалната партида, постъпят нови вноски след издаване на разпореждането на изплащане:

Правото на еднократно изплащане до 50 на сто от средствата по индивидуалната партида при пожизнено загубена работоспособност над 70,99 на сто се упражнява чрез подаване на молба за изплащане до пенсионноосигурителното дружество. Разпореждането за изплащане на средствата следва да бъде изготвено от пенсионноосигурителното дружество на база натрупаните средства по индивидуалната партида към датата на издаването му. От постъпилите след датата на разпореждането вноски, както и от дохода от инвестиции не следва отново да се изплащат до 50 на сто, тъй като тези средства са разпределени по партидата, след като лицето вече е упражнило правото си по чл. 139, ал. 1, т. 2 и чл. 142, ал. 1, т. 2 КСО и ще се наруши изискването за еднократно изплащане на средствата.

4. Относно приложението на чл. 139, ал. 1, т. 2 КСО спрямо лицата, упражнили правото си по чл. 139, ал. , т. 2 от Кодекса за задължително обществено осигуряване:

Комисията за финансов надзор прие писмени указания по прилагането на посочените разпоредби с решение по Протокол № 21 от 13 август 2003 г.

II. По приложението на чл. 243, ал. 1 от Кодекса за социално осигуряване

В чл. 243, ал.1 КСО е записано, че за възникване на правото на лична пенсия за старост от фонд за допълнително доброволно пенсионно осигуряване е необходимо лицата да са навършили възрастта за придобиване на право на пенсия за осигурителен стаж и възраст по реда на част първа, а правото на пенсия за осигурителен стаж и възраст е уредено в чл. 68, ал.1 - 3 КСО.

КСО не въвежда изключения от това правило и всички категории лица, независимо че в част първа на кодекса за някои от тях е въведен специален режим (лицата по чл. 69 и § 4 от ПЗР на КСО), придобиват право на лична пенсия за старост от фонд за допълнително доброволно пенсионно осигуряване при навършване на възрастта по чл. 68, ал.1 - 3 от КСО. По този начин се въвеждат единни предпоставки за придобиване на право на лична пенсия за старост от фонд за допълнително доброволно пенсионно осигуряване за всички осигурени лица, независимо от това, че в част първа от КСО е предвиден различен режим от този по чл.68, ал. 1 - 3 от КСО.

III. По приложението на чл. 248, ал. 3 от Кодекса за социално осигуряване

Член 248, ал. 3 от урежда правото на избор на осигуреното лице във фонд за допълнително доброволно пенсионно осигуряване при придобиване на право на лична пенсия за старост или инвалидност. При придобиване на това право лицето може да избере да получава съответния вид пенсия при условията на дял II на КСО или да му бъдат изплатени еднократно или разсрочено натрупаните средства по индивидуалната му партида.

Тъй като съгласно чл. 243, ал. 2 КСО осигуреното лице има право по свое желание да получи лична пенсия за старост и до 5 години преди навършване на възрастта за придобиване на пенсия за осигурителен стаж и възраст по чл. 68, ал. 1-3 КСО, то не следва да бъде ограничавано правото му на избор между лична пенсия за старост и еднократно или разсрочено изплащане на натрупаните средства по партидата. Това е така, тъй като е изпълнено условието, въведено в чл. 248, ал. 3 КСО, а именно лицето е придобило право на лична пенсия (в случая право на лична пенсия за старост).

Указанията са приети с решение по Протокол № 28 от 24.09.2003 г. на заседание на Комисията за финансов надзор.